

INFORMACJA

24327 c

BIULETYN INFORMACYJNY
AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA
W CZĘSTOCHOWIE
2 / 2006

GAUDEAMUS 2006/2007

Fot. M. Wiczorek

Niektórych ucieszy, Innych – jak mam prawo mniemać – zmartwi wiadomość, że w Nowym 2007 Roku pismo „Res Academicae” zmieni Redakcję. Wierzę, że przez kilkanaście lat realizowane przeze mnie niełatwe zadanie odnotowywania faktów z życia Uczelni, ktoś z pasją podejmie.

Żegnając się z Czytelnikami, za-przyjaźnionymi Redakcjami z całej Polski, pragnę serdecznie podziękować Im za zainteresowanie pismem. Pragnę podziękować zespołowi Redakcji: Asi Jędrzejewskiej współtworzącej pismo od strony graficznej, składu i łamania, wszystkim społecznym korektorom pisma, autorom prac na okładki i współpracującemu przez wiele lat z dużym życzliwym zaangażowaniem zespołowi drukarni „Introprint”, kierowanej przez Pana Stanisława Maciejewskiego, z głównym „spełniaczem” kaprysów Redaktora Naczelnego Krzysztofem Jędryszczakiem na czele. Fakt, że pismo absorbowało przez tyle lat dziesiątki Czytelników, było Waszym współudziałem. Dziękuję za współpracę. Myślę, że dobra gwiazda nie opuści Redakcji, którą z własnego wyboru – choć z bólem, przywiązana do podjętej misji serca – opuszczam z końcem roku 2006. „Nie ma ludzi niezastąpionych”! Z wiarą oczekuję potwierdzenia tej dewizy z postaci kolejnego numeru „Res Academicae” – Biuletynu Informacyjnego

Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie w 2007 roku. Tej idei nie można zaniechać! Następcy życzę sukcesów w prowadzeniu naszego Biuletynu. Może nie tyle sukcesów – bowiem za sukcesem jak cień kładzie się zawiść – ile pasji do podjętych zadań i satysfakcji z ich realizacji.

Dziękuję JM Rektorowi prof. dr. hab. Januszowi Berdowskiemu przede wszystkim za to, że przez wiele lat bezpośredniej współpracy pozwalał mi realizować redakcyjne zadania wedle własnych koncepcji, z rzadka jedynie ograniczając objętość pisma. Niezwykle cenię sobie życzliwość i aprobatę Jego Magnificencji Rektora dla redakcyjnych dokonań.

Redaktor Naczelny Anna Pietrzyk

***W Nowym Roku niech się spełnią wszystkie zamierzenia,
niech ziszczą się plany zawodowe i marzenia osobiste!
Niech zdrowie, radość i optymizm nie opuszcza
Pracowników i Studentów Akademii im. Jana Długosza
w Częstochowie, a także wszystkich Czytelników
„Res Academicae” spoza naszego uczelnianego kręgu***

***tego życzy JM Rektor AJD
i po raz ostatni Redakcja w dotychczasowym składzie***

SPIS TREŚCI

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2006/2007	2
NASZA AKADEMIA MA PLANETARIUM!	12
Z PRAC SENATU	16
NARADA KADRY KIEROWNICZEJ	20
AWANSE	21
OBIECUJĄCE PERSPEKTYWY	22
NIE TYLKO DLA BRACISTUDENCKIEJ	23
Z ŻAŁOBNEJ KARTY	24
DARY DLA BIBLIOTEKI	25
NAUKOWE DEBATY WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO	26
<i>Konferencja o Edukacji Wielokulturowej</i>	26
<i>Międzynarodowa Konferencja Naukowa w Instytucie Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej</i>	27
DOKTORAT W SYSTEMIE CO-TUTELLE PO RAZ DRUGI	28
POŻEGNANIE Z LEŻKĄ W OKU	29
PROMOCJA W MUZEUM	30
GOŚCIE Z NIEMIEC W AJD	31
SENTYMENTALNE SPOTKANIE	32
ŻYDZI – CZĘSTOCHOWIANIE	33
WYWIAD MIESIĄCA	36
MŁODE, MĄDRE I AMBITNE	40
21 LISTOPADA DNIEM PRACOWNIKA SOCJALNEGO	41
PÓŁ ŻARTEM, PÓŁ SERIO	43
SPORTOWE LAURY	46
NOWOŚCI WYDAWNICZE	47
DOKUMENTY	49
POST SCRIPTUM NIECO FILOZOFICZNE	50

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2006/2007

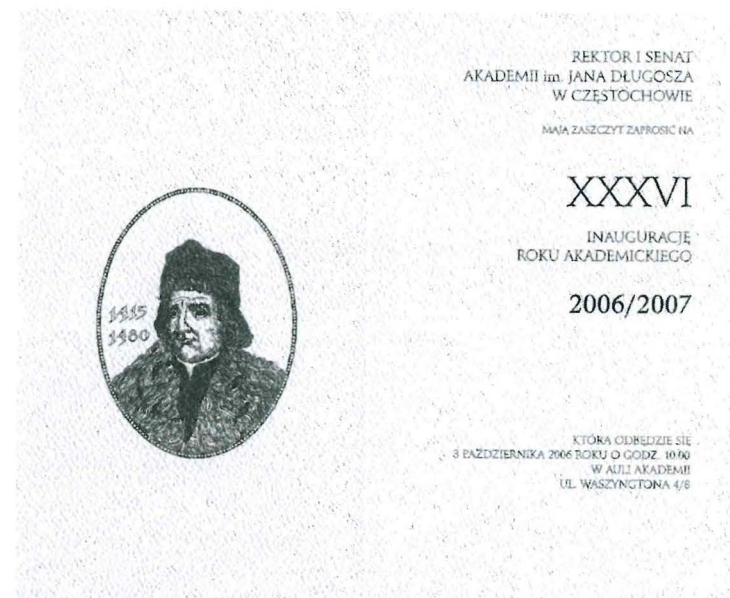
Otwierając uroczystą 36-tą inaugurację roku akademickiego 2006/2007 w naszej Uczelni, równocześnie trzecią już w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, **JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski** w imieniu Senatu i swoim własnym, gorąco przywitał wszystkich przybyłych gości, pracowników Uczelni

oraz młodzież akademicką, a zwłaszcza studentów I roku.

Wyjątkowo długa była lista gości witanych imiennie, bo i w tym roku wiele szczególnych osobistości zaszczyliło swą obecnością naszą uroczystość.

Okolicznościowe wystąpienia zainaugurował JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski.

„Pozwólcie Państwo, że przedstawię w wystąpieniu inauguracyjnym nasze dokonania w minionym, niełatwym roku akademickim. Problemy, które dotyczą coraz boleśniej całe szkolnictwo wyższe, nie omijają i nas, ale nie oznacza to, iż tracimy wiarę i wytrwałość, a dzięki nim mamy i w tych trudnych czasach czym się chwalić. W niektórych aspektach jest

to możliwe dzięki naszym sprzymierzeńcom i wypróbowanym przyjaciółom, z których znaczną część gości-my na dzisiejszej podniosłej uroczystości.

**Wysoki Senacie!
Dostojni Goście!
Drodzy Pracownicy i Studenci naszej Uczelni!**

Po raz trzydziesty szósty zabrzmi dzisiaj Gaudeamus w murach Akademii im. Jana Długosza, która to pieśń będzie zwia-stunem rozpoczęcia nowego roku akademickiego 2006/2007.

Miniony rok przejdzie do historii polskiego szkolnictwa wyższego jako czas burzliwych zmian i reform. Potwierdzeniem tych słów niech będą następujące wydarzenia: wprowadzenie w życie od dnia 1 września 2005 roku nowej ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”; wydanie przez Ministerstwo

kilku nowych rozporządzeń oraz nie wydanie bardzo wielu, które powinny wejść w życie łącznie z nową ustawą; likwidacja w maju br. MENiS oraz przeniesienie Szkolnictwa Wyższego do Ministerstwa Nauki (przy czym przeprowadzka ta trwa do dzisiaj!); nagłe wprowadzenie nowych zasad kategoryzacji naukowej jednostek, co zostało oprotestowane w listopadzie ubiegłego roku przez KRASP!; opracowanie nowych zasad finansowania szkolnictwa wyższego; zmiana zasad finansowania badań naukowych, itd. Wszystko to spowodowało destabilizację i pauperyzację szkolnictwa wyższego w Polsce. Takie były i w dalszym ciągu istnieją obiektywne warunki, w których musieliśmy pracować, prowadzić działalność dydaktyczną i badania naukowe.

W związku z nową Ustawą opracowaliśmy i uchwalili nowy Statut Akademii, który uregułuje wiele ważnych dla jej funkcjonowania i przyszłości spraw. Niestety czekamy już ponad pół roku na jego zatwierdzenie przez Ministerstwo.

Biorąc powyższe fakty pod uwagę tym cenniejsze stają się osiągnięcia naszych pracowników i studentów uzyskane w tak trudnych warunkach w roku akademickim 2005/2006. Pozwólcie zatem Państwo, że przejdę do ich bardzo krótkiej prezentacji.

Mając na uwadze poziom kształcenia, a z drugiej strony stan finansów Uczelni, dostosowaliśmy w minionym roku akademickim liczbę pracowników do realnych potrzeb Akademii. Zatrudnialiśmy 550 nauczycieli akademickich. W gronie tym znajdowało się 135 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych. Ogółem Uczelnia była miejscem pracy dla około 880 pracowników.

Ustawicznie wspieramy rozwój naukowy kadry. W minionym roku akademickim stopień doktora habilitowanego uzyskało 3 pracowników a doktora 17. W tym samym okresie 3 osoby uzyskały stanowisko profesora zwyczajnego, natomiast 11 osób zostało mianowanych na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Dzięki uprawnieniom do nadawania stopnia doktora w murach Uczelni odbyły się w minionym roku akademickim kolejne obrony prac doktorskich – 5 osób uzyskało promocję z historii.

Działania dążące do uzyskania kolejnych uprawnień są i będą kontynuowane. Historia wystąpiła z wnioskiem o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego. W najbliższym czasie uczyni to także fizyka. Natomiast chemia, filologia polska i grafika złożą wnioski o uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora jeszcze w październiku.

Podsumowując rozwój naukowy kadry należy podkreślić, iż nie byłby on możliwy bez zaangażowania w proces badań naukowych znacznych sum pieniężnych. W 2006 roku na działalność statutową oraz badania własne Akademia przeznaczyła fundusze w wysokości blisko 1 mln zł.

Uczelnia zanotowała także wiele sukcesów związanych z pozyskiwaniem grantów naukowych. Na szczególne podkreślenie zasługuje uzyskanie przez pracowników Instytutu Chemii i Ochrony Środowiska finansowania projektu w ramach 6. Programu Ramowego Unii Europejskiej na sumę 400 tysięcy euro.

Wzrost dotacji na badania naukowe otrzymywanej z Ministerstwa jest bezpośrednio związany z uzyskaniem coraz wyższych kategorii przez poszczególne Instytuty. Musi to być jednym z priorytetowych działań Władz i pracowników Uczelni.

W minionym roku Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opublikowało wyniki przeprowadzanej raz na 4 lata kategoryzacji. Wśród wszystkich jednostek organizacyjnych AJD najwyższą drugą kategorię otrzymał Instytut Fizyki, a Instytut Chemii i Ochrony Środowiska kategorię trzecią. Pozostałe Wydziały otrzymały kategorię czwartą poprawiając w zasadzie wyniki osiągnięte cztery lata temu. W wielu przypadkach jednostki AJD wyprzedziły w ogólnym zestawieniu duże polskie uczelnie wyższe. Na podkreślenie zasługuje ocena Wydziału Wychowania Artystycznego, który uplasował się znacznie wyżej niż szereg uczelni specjalizujących się w kształceniu artystów.

W dniu inauguracji nowego roku akademickiego pragnę ponownie zaapelować do decydentów o przeznaczenie na rozwój nauki i szkolnictwa wyższego większych nakładów finansowych. Zmuszają nas do tego nie tylko zakres i jakość prowadzonych badań naukowych, ale także ustawicznie wzrastające wymagania co do poziomu kształcenia młodych Polaków, którzy mają w przyszłości stanowić o sile nowoczesnego państwa na tle innych państw wspólnoty europejskiej!

Szanowni Państwo!

Nowoczesna Uczelnia, to taka, która otwiera się na świat, pozyskuje nowych partnerów, z którymi realizowane są wspólne badania oraz prowadzona jest wymiana pracowników i studentów. Obecnie AJD posiada 30 porozumień wieloletnich o wzajemnej współpracy naukowej, dydaktycznej i kulturalnej. W gronie tym znajdują się nie tylko uczelnie i ośrodki akademickie, ale także instytucje nastawione na prowadzenie i wdrażanie badań. Ponadto zawarliśmy kilkanaście porozumień bilateralnych w ramach programu Socrates.

Dużym osiągnięciem na arenie międzynarodowej stało się otwarcie w listopadzie ub.r. wystawy „Żydzi Częstochowanie. Współistnienie. Holokaust. Pamięć”, które odbyło się w polskim konsulacie w Nowym Jorku. Po tym wydarzeniu wystawa ruszyła w podróż po Stanach Zjednoczonych spotykając się z wyrazami uznania ze strony osób, które ją zwiedziły. Należy przypomnieć, iż znaczący wkład w jej przygotowanie wnieśli pracownicy naszej Akademii.

Do historii Uczelni oraz regionu częstochowskiego przeszła współorganizowana przez Instytut Historii międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana „Jasna Góra w dobie Potopu – historyczne konteksty obrony Sanktuarium Matki Bożej w 1655 roku”. Udział w tym wydarzeniu w gronie wielu dostojnych gości wziął m. in. Ambasador Królestwa Szwecji w Polsce pan Tomas Bertelman.

Sukcesem, jaki odniosła Uczelnia, stało się także przyznanie tytułu doktora honoris causa rektorowi Akademii im. Jana Długosza przez władze i senat Krymskiego Uniwersytetu Humanistycznego w Jałcie. W ten sposób została doceniona nie tylko osoba uhonorowanego, ale także wieloletni wkład, jaki wniosło całe środowisko naszej Akademii w krzewienie idei współpracy międzynarodowej i budowanie przyjacielskiej atmosfery między narodami polskim i ukraińskim.

Innym ważnym wydarzeniem jest sukces dr. Krzysztofa Czajkowskiego – dyrektora Instytutu Filologii Polskiej, który otrzymał nominację na stanowisko Radcy Konsula ds. Polonii w Republice Białorusi.

Znaczącym sukcesem minionego roku jest pogłębienie współpracy z East Texas Baptist University w Stanach Zjednoczonych. Nawiązana współpraca umożliwia wymianę kadry i studentów, którzy w tym roku po raz pierwszy podejmą naukę w USA, a studenci z tegoż Uniwersytetu będą studiować w naszej Akademii.

W minionym roku akademickim służbowo za granicą przebywało 117 pracowników i studentów realizując cele naukowo-badawcze i dydaktyczne. Serdeczną gością podejmowaliśmy 100 cudzoziemców w naszej Uczelni.

Świadczy to o szerokim zasięgu i dużej dynamice naszej współpracy z uczelniami zagranicznymi.

Wysoki Senacie, Drodzy Goście! Koleżanki i Koledzy!

Funkcjonowanie tak dużego organizmu jakim jest nasza Akademia nie byłoby w obecnej sytuacji szkolnictwa wyższego możliwe bez zdecydowanych działań umożliwiających zbilansowanie wydatków i dochodów. Na skutek dalszego gwałtownego zmniejszania ilości studentów niestacjonarnych dochody pozabudżetowe Uczelni w dalszym ciągu malały. W minionym roku akademickim Senat Uczelni podjął wiele decyzji umożliwiających oszczędności i zmuszających do odpowiedzialnego gospodarowania publicznymi pieniędzmi. Doprowadziło to m.in. do rezygnacji z dzierżawy budynku wykorzystywanego dotychczas przez Wy-

Członek Zarządu Województwa Śląskiego Wiesław Maras

Posel RP Szymon Giżyński

dział Pedagogiczny, a zlokalizowanego przy ul. Bór. Mieszczące się w tym budynku jednostki zostały przeprowadzone do obiektu przy ul. Waszyngtona. Wydatki na utrzymanie i dzierżawę wynajmowanego obiektu dydaktycznego zmniejszą się o ok. 750 tysięcy złotych rocznie. Mam nadzieję, iż z podjętej przez władze Akademii decyzji skorzystają pracownicy i studenci, którzy narzekali na stan techniczny oraz złą lokalizację dawnej siedziby.

W racjonalnym gospodarowaniu funduszami Akademii w znacznym stopniu pomoże także profesjonalny, informatyczny program zarządzania Uczelnią wdrożony w całości w ubiegłym roku.

Szanowni Państwo!

W nowy rok akademicki Uczelnia wchodzi z uprawnieniami do kształcenia na 22 kierunkach studiów: – 9 magisterskimi i 13 licencjackimi. Sukcesem zakończyły się starania o uruchomienie studiów I-go stopnia z wychowania fizycznego, filozofii i grafiki.

Niezwykle bogatą ofertę stanowią w AJD studia podyplomowe. Wśród różnorodnych dyscyplin proponujemy naukę w ramach aż 53 kierunków. Tego typu nauka umożliwia lepsze przygotowanie do zawodu, zapewnia absolwentom możliwość przekwalifikowania się i właściwego dostosowania do wymogów panujących na rynku pracy.

W rozpoczynającym się roku akademickim w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych naukę na pierwszym roku studiów rozpocznie 3100 osób wyłonionych z grona ponad 6000 kandydatów. W tym miejscu chciałbym poinformować, iż w procesie rekrutacji po raz pierwszy wykorzystaliśmy nowoczesną technologię rejestrowania kandydatów z wykorzystaniem internetu. System w znaczny sposób ułatwił pracę pracownikom odpowiedzialnym za rekrutację, a także pozwolił zaoszczędzić czas i pieniądze kandydatom na studia. Łącznie w Akademii im. Jana Długosza będzie się kształcić około 10,5 tysiąca studentów.

Ogółem na przestrzeni lat 1973–2006 mury Uczelni opuściło ponad 37 tysięcy absolwentów.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom młodzieży, władze uczelni uruchomiły w ubiegłym roku nową jednostkę organizacyjną Uczelni – Biuro Karier. Wierzę, że praca Biura przyczyni się do znalezienia stażu lub praktyki, a także zatrudnienia przez naszych absolwentów.

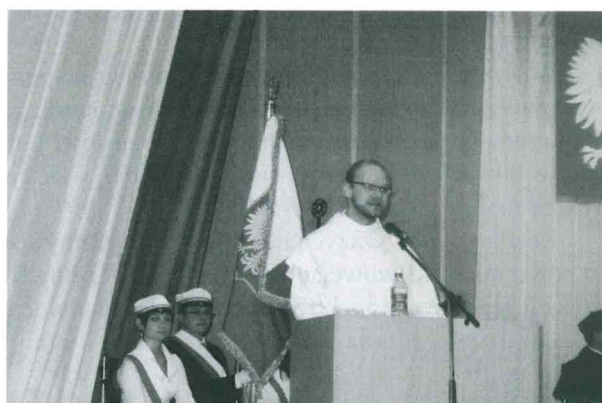
Sukcesem naszej Uczelni są pozytywne oceny jakości kształcenia, które uzyskaliśmy na przestrzeni ostatnich lat. Ogółem po wizytacjach Państwowa Komisja Akredytacyjna wydała decyzje o przyznaniu pozytywnych ocen dla 19 kierunków studiów. Potwierdza to wysoki poziom nauczania w naszej Akademii!

Uczelnia zanotowała także wiele sukcesów związanych z pozyskiwaniem grantów dydaktycznych. W drodze konkursu zorganizowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz francuskie odpowiedniki tychże instytucji, do realizacji został zakwalifikowany projekt Instytutu Fizyki dotyczący uruchomienia studiów stacjonarnych II stopnia o specjalności „Nanofizyka”. Projekt będzie realizowany wspólnie z francuskim Uniwersytetem w Le Mans oraz Uniwersytetem Śląskim. Studia będą prowadzone w języku angielskim.

Natomiast Instytut Matematyki i Informatyki oraz Instytut Filologii Obcych uzyskały w drodze konkursów granty dydaktyczne na dwuprzedmiotowe kształcenie nauczycieli. Projekty będą realizowane w latach 2005–2008.

*JE Arcybiskup Metropolita Częstochowski
dr Stanisław Nowak*

O. Robert Jasiulewicz

Miło jest mi poinformować Państwa, iż dzięki pomocy finansowej w postaci przekazania ponad 410 tysięcy złotych przez Radę Miasta udało nam się zakupić aparaturę do istniejącego już od kilku lat przy Instytucie Fizyki planetarium. Nowoczesny sprzęt umożliwi studentom oraz mieszkańcom regionu zgłębianie tajników astronomii na światowym poziomie. Naszej Akademii pozwoli cieszyć się prestiżem jedynego w Polsce i jednego z nielicznych na świecie ośrodków akademickich szczycących się posiadaniem planetarium z tak wysokiej klasy aparaturą. Chciałbym w szczególności podziękować prezydentowi Częstochowy Tadeuszowi Wronie oraz wszystkim osobom, które przyczyniły się do wygospodarowania wspomnianej wyżej kwoty i doprowadzenia do zakupu potrzebnych urządzeń. Z uwagi na niedużą powierzchnię, jaką dysponuje planetarium, nie mogę wszystkich państwa zaprosić na dzisiejszą uroczystość otwarcia obiektu. Zachęcam jednak do skorzystania z możliwości obejrzenia seansu w planetarium już w najbliższym okresie po jego uruchomieniu.

Dostojny Senacie, Drodzy Goście i Przyjaciele!

Mam satysfakcję poinformować, iż zgodnie z oczekiwaniami środowiska akademickiego oraz całej społeczności regionu częstochowskiego po licznych zabiegach i staraniach udało nam się uzyskać zgodę ze strony samorządowców subregionu północnego oraz Samorządu Województwa Śląskiego na przyjęcie jako inwestycji priorytetowej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–13 projektu o nazwie „Budowa bazy naukowo-dydaktycznej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie w tym Akademickiego Centrum Sportu i Wydziału Nauk Społecznych w perspektywie powołania Uniwersytetu Częstochowskiego”. Planowany koszt obu inwestycji to 14 mln EU. W chwili obecnej mamy zapewnienia o uzyskaniu ze środków unijnych finansowania w kwocie 10 mln EU.

Wymienione inwestycje planujemy zrealizować na działkach będących w posiadaniu Akademii. Akademickie Centrum Sportu powstanie przy ul. Dembińskiego, budowa obiektu może rozpocząć się natychmiast po przekazaniu pieniędzy gdyż do jej podjęcia jesteśmy gotowi od 2000 roku. Koszt tej inwestycji szacowany jest na 16,5 mln złotych.

Natomiast budowę Wydziału Nauk Społecznych chcemy zlokalizować na terenie mieszczącym się przy ul. Chłopickiego. Rozpoczęcie prac może nastąpić w 2008 roku. Planujemy, iż strukturę tego Wydziału stworzą istniejące już instytuty: Administracji, Nauk Politycznych, Zarządzania i Marketingu, oraz Instytut Psychologii, Socjologii i Filozofii.

W tym miejscu chciałbym złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy wierzyli w nasz sukces oraz przyczynili się do jego odniesienia. Środowisko akademickie naszej Uczelni jest szczególnie wdzięczne za okazaną pomoc i zrozumienie panom: posłowi i prezesowi Fundacji na Rzecz Utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego Szymonowi Giżyńskiemu, wicewojewodzie śląskiemu Arturowi Warzosze i prezydentowi Częstochowy Tadeuszowi Wronie.

Realizacja powyższych inwestycji w wydatny sposób przybliży społeczność regionu częstochowskiego do powstania państwowego uniwersytetu. Liczymy na wszechstronne poparcie ze strony posłów i samorządowców regionu częstochowskiego, ponieważ utworzenie Uniwersytetu stanowiłoby urzeczywistnienie strategicznych założeń wszystkich sił politycznych i samorządowych naszego regionu.

Drodzy Studenci!

Pragnę serdecznie powitać Was w nowym roku akademickim 2006/2007. Szczególnie ciepłe słowa kieruję pod adresem osób, które indeksy AJD otrzymają po raz pierwszy. Jestem przekonany, że szybko zaaklimatyzujecie się w gościnnych murach naszej Uczelni, zapoznacie się z panującą u nas atmosferą pracy, nauki i wypoczynku. Niechaj nowy rok akademicki będzie pełen nowych wyzwań. Ze strony władz rektorskich, pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracji zapewniam wszelką pomoc, tak by każdy z Was znalazł u nas prawdziwy dom oraz optymalne warunki do rozwoju intelektualnego, gdyż zdobyte na studiach doświadczenia i umiejętności stanowią klucz do pomyślności i szczęścia w przyszłej karierze zawodowej.

Szanowni Państwo! Drodzy Przyjaciele naszej Akademii!

Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim, którzy współpracowali z naszym środowiskiem w minionym roku akademickim i od wielu lat znajdują się w gronie osób i instytucji, z którymi łączą nas relacje oparte na zrozumieniu i przyjaźni. Jednocześnie kieruję słowa zachęty do wszystkich osób i środowisk, którym leży na sercu los nauki polskiej i rozwój naszego regionu, by pomogli nam w ambitnych planach

budowy w Częstochowie państwowego uniwersytetu. Tak duże i ważne miasto zasługuje od dawna na Uczelnię o najwyższej randze z pełnymi prawami akademickimi! Przekonany o potencjale AJD wyrażam głębokie przeświadczenie iż w krótkim czasie uda nam się ten ambitny cel zrealizować!

Szanowni Państwo!

Inauguracja nowego roku akademickiego, to jedno z najważniejszych świąt dla wszystkich pracowników i studentów Akademii. Cieszymy się, iż tak wielu gości zechciało być z nami w tym ważnym dniu. Korzystając więc z okazji pragnę przekazać najlepsze życzenia wszystkim pracownikom i studentom. Natomiast w imieniu całej społeczności akademickiej związanej z naszą Uczelnią pragnę przekazać przybyłym na uroczystość gościom jak najlepsze życzenia zdrowia, sukcesów w życiu zawodowym i osobistym. Za Państwa pośrednictwem proszę, by życzenia te dotarły do środowisk, które reprezentujecie.

Dziękuję za uwagę oraz poświęcony mojemu wystąpieniu czas!”

Następnie głos zabierali dostojni Goście (wymienimy ich w porządku chronologicznym):

- Jego Ekscelencja Arcybiskup, Metropolita Archidiecezji Częstochowskiej dr Stanisław Nowak,
- Ojciec Robert Jasiulewicz – w imieniu Przeora Klasztoru OO Paulinów na Jasnej Górze o. Bogdana Waliczka,
- Poseł RP, Prezes Fundacji na Rzecz Utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego Szymon Giżyński,
- Wicewojewoda Śląski Artur Warzocha,
- Członek Zarządu Województwa Śląskiego Wiesław Maras,
- Prezydent Miasta Częstochowy dr inż. Tadeusz Wrona,
- Rektor Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franko we Lwowie prof. Iwan Wakarczuk,
- Prezydent East Texas Baptist University w Marshall (USA) dr Bob Riley,
- Proroktor ds. Nauczania z Krymskiego Uniwersytetu Humanistycznego w Jałcie (Ukraina) prof. Nikolaya Ignatenko,
- Oficjalny przedstawiciel Rektora z Uniwersytetu w Reims (Francja) prof. Jean Ebothé,
- Kanclerz Konwentu Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów dr Włodzimierz Osadczy,
- Przewodniczący Uczelnianej Rady Samorządu Studentów AJD Arkadiusz Płomiński.

Na tegorocznych zaproszeniach pojawił się punkt szczególny, bo i szczególne wydarzenie miało miejsce. Po raz pierwszy władze diekańskie postanowiły wyróżnić obcokrajowca, zasłużonego przez lata współpracy z Wydziałem Matematyczno-Przyrodniczym. Na prośbę Władz Diekańskich z 11 marca 2005 roku JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski podpisał wniosek o nadanie Krzy-

ża Oficerskiego Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, a Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski postanowieniem z dnia 28 listopada 2005 r. przyznał to zaszczytne wyróżnienie prof. Iwanowi Oleksandrowiczowi Wakarczukowi.

Rektor Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franko we Lwowie prof. Iwan Wakarczuk

Prof. dr hab. T. Panecki wygłasza laudację ku czci prof. I.O. Wakarczuka

Prorektor ds. Nauki, prof. dr hab. Tadeusz Panecki wygłosił laudację ku czci JM Rektora Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franki prof. Iwana Wakarczuka.

Iwan Oleksandrowicz Wakarczuk swoją całą drogę zawodową związał z Uniwersytetem Lwowskim, którego absolwentem został w 1970 roku. Dziś jest tam profesorem fizyki teoretycznej i rektorem (nota bene funkcję rektora sprawuje od 1990 roku).

Prof. Iwan Oleksandrowicz Wakarczuk łączy w sobie bardzo wysoką pozycję naukową – fizyka teoretyka cieszącego się europejskim uznaniem – z wybitnymi osiągnięciami organizacyjnymi i administracyjnymi.

Jako uczony – autor ponad dwustu prac poświęconych głównie teorii kwantowej, przejściom fazowym i fizyce układów nieuporządkowanych – cieszy się międzynarodowym autorytetem i uznaniem.

Jako nauczyciel jest autorem kilku podręczników akademickich. Tłumaczył też podręczniki na język ukraiński. Jako organizator i administrator osiągnął niewatpliwy sukces,

stojąc na czele Uniwersytetu Lwowskiego od szesnastu lat, przeprowadzając tę uczelnię przez wszystkie zmiany, jakie nastąpiły po uzyskaniu 15 lat temu niepodległości przez Republikę Ukrainy, nadając jej nową tożsamość. Wskaźnikiem uznania, jakim cieszy się Jego Magnificencja Rektor Wakarczuk jest jego pozycja w licznych strukturach kolegiałnych związanych z kierowaniem nauką i edukacją akademicką w Republice Ukrainy – Profesor Wakarczuk jest przewodniczącym Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Lwowa, pełni funkcje w Konferencji Rektorów Szkół Wyższych Ukrainy, w Radzie Naukowo-Technicznej przy Prezydencie Republiki Ukrainy. Przewodniczy także Lwowskiej Radzie Pokoju.

Działalność publiczna i organizacyjna Rektora Wakarczuka obfituje w akcenty związane z relacjami Uniwersytetu i środowisk inteligenckich Lwowa z uczelniami w Polsce. To pod kierunkiem profesora Wakarczuka, częstokroć z Jego osobistej inicjatywy, Uniwersytet im. Iwana Franki nawiązał żywą współpracę naukową z wieloma uczelniami w Polsce, by wspomnieć Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Politechnikę Śląską, Akademię Pedagogiczną im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Akademię Świętokrzyską w Kielcach czy w końcu naszą Uczelnię, Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie.

Przedsięwzięcia te nie mają doraźnego charakteru – trwają latami, przynosząc konkretne efekty merytoryczne. Przez ich współtwórcę profesora Iwana Wakarczuka widziane są szerzej, jako narzędzie wzajemnego poznania i zbliżenia.

Wysiłki profesora Wakarczuka, wkładane w budowanie współpracy pomiędzy środowiskami akademickimi Polski i Ukrainy, doczekały się wielu wyrazów uznania – wspomnę przykładowo doktorat honoris causa Akademii Pedagogicznej w Krakowie przyznany w 2001 roku, czy też Nagrodę Pojednania, jaką otrzymał profesor wspólnie z prof. Jerzym Kłoczowskim (wybitnym historykiem, znanym nie tylko na polskiej scenie naukowej i politycznej, ale autorytetem uznawanym w świecie) w obecności Papieża, w czasie wizyty Jego Świątobliwości Ojca Świętego Jana Pawła II we Lwowie.

Występując z wnioskiem o wyróżnienie Rektora Iwana Oleksandrowicza Wakarczuka Orderem Zastugi Rzeczypospolitej Polskiej kierowaliśmy się głównie własnymi doświadczeniami i wiedzą wyniesioną ze współpracy Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z Uniwersytetem Lwowskim. Kontakty pracowników Akademii z profesorem Wakarczukiem trwają od kilkunastu lat. Ten okres przyniósł współpracę naszej Uczelni z Uniwersytetem Lwowskim w wielu dziedzinach. Jej najbardziej widocznym wyrazem jest coroczne, polsko-ukraińskie „Seminarium z Fizyki i Chemii Ciała Stałego”. Konferencja ta, której współorganizatorami są Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie i Uniwersytet Lwowski, odbywa się co roku na przemian w Polsce i na Ukrainie. W tym roku odbyło się już dwunaste spotkanie, dając tym samym świadectwo trwałości i żywotności inicjatywy, z jaką przed laty wystąpił profesor Wakarczuk. Dodać trzeba, że nie są to jedyne doroczne spotkania akademików obu uczelni, a te – i pozostałe – zaowocowały kilkudziesięcioma wspólnymi polsko-ukraińskimi pracami naukowymi.

Kilkanaście lat współpracy, w tym wielokrotne bezpośrednie kontakty z Rektorem Wakarczukiem, dały naszemu środowisku okazję do poznania jego poglądów nie tylko od strony deklaracji, lecz także działań. Pozwala nam to widzieć JM Wakarczuka jako człowieka czynu, zorientowanego na trwałą współpracę pomiędzy Polakami i Ukraincami, współpracę prowadzącą do zrozumienia, a w konsekwencji do przyjaźni, szanującą różnice, a równocześnie poszukującą elementów wspólnych. Jej istotę odnajdujemy w słowach: „...zachować odrębność, usunąć obawy”. Taka postawa ma swe głębokie uzasadnienie w poglądach Iwana Wakarczuka - nie tylko fizyka, ale też humanisty i filozofa nauki.

W ostatnich kilkunastu latach profesor Iwan Wakarczuk dał wielokrotnie dowód podejmowania starań dla zbudowania trwałej współpracy, zrozumienia, przyjaźni pomiędzy Ukraincami i Polakami. Odznaczenie Go Orderem Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej jest dowodem, iż wysiłki te są dostrzegane i cenione.

To zaszczytne odznaczenie prof. Iwan Oleksandrowicz Wakarczuk otrzymał z rąk Wicewojewody Śląskiego Artura Warzochy, od JM Rektora gratulacje i bukiet kwiatów, a od zgromadzonych – gorące owacje.

JM Rektor prof. Janusz Berdowski wręczył Medale Komisji Edukacji Narodowej, które Minister Edukacji Narodowej Roman Giertych przyznał trzem pracownikom naszej Uczelni. Wyróżnieni zostali: prof. Leon Maciej, dr Małgorzata Niemiec-Knaś, dr Waldemar Palus.

Prorektor ds. Nauczania i Wychowania dr Jerzy Mizgalski dokonał aktu immatrykulacji. Wybrana grupa studentów zgodnie wypowiedziała słowa studenckiego ślubowania:

„Wstępując do społeczności akademickiej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie ślubuję uroczyście:

- zdobywać wytrwale wiedzę i umiejętności,
- dbać o godność studenta i dobre imię Uczelni,
- odnosić się z szacunkiem do Władz Uczelni i wszystkich członków społeczności akademickiej,
- przestrzegać zasad współżycia koleżeńskiego,
- przestrzegać przepisów obowiązujących w Uczelni”.

Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Tadeusz Panecki poprowadził po raz kolejny w historii Uczelni uroczystość promocji i wręczenia dyplomów doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia przyznanych przez Wydział Filologiczno-Historyczny na mocy uchwał Rady Wydziału.

Po złożeniu przysięgi „poszanowania nadanej godności i deklaracji dalszej pracy – na miarę sił i możliwości – na rzecz upowszechniania zdobyczy nauki i odkrywania niezbadanych jeszcze jej obszarów...” tuby z dyplomami doktorskimi, wieńczącymi wieloletnią pracę naukową, otrzymali z rąk JM Rektora prof. dra hab. Janusza Berdowskiego:

- Stanisław Stasiaczek, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Polskie dziedzictwo archiwalne pod zarządem prusko-niemieckim 1815–1939”, napisaną pod kierunkiem dr. hab. Grzegorza Łukomskiego;
- Henryk Streit, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Metody i kryteria badania autentyczności dokumentów. Komparatystyczne studium metod historycznych i praktyki współczesnej”, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Kazimierza Bobowskiego;
- Barbara Kowalska, która przedstawiła rozprawę doktorską pt. „Święta Kinga – rzeczywistość i legenda. Studium źródłoznawcze”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Marka Cetwińskiego;
- Anna Czerniecka-Haberko, która przedstawiła rozprawę doktorską pt. „Unie polsko-litewskie w historii grafii polskiej”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Tadeusza Srogosza.

Przewodniczący URSS Arkadiusz Płomiński

W końcu z ust Rektora padła tradycyjna formuła: „*QUOD FELIX FAUSTUM, FORTUNATUMQUE SIT!*” Stuknięcie rektorskiego berła było „dzwonkiem na pierwszą lekcję”, czyli wracając do realiów akademickich – zaproszeniem na pierwszy wykład. Wykład inauguracyjny „Rola wartości w edukacji i wychowaniu” wygłosił Dziekan Wydziału Pedagogicznego dr Andrzej Margasiński.

Niech spełnią się tylko dobre życzenia, które dla całej społeczności akademickiej Akademii im. Jana Długosza wpłynęło tak wiele, że musieliśmy dokonać znacznej selekcji w prezentacji ich Czytelnikom.

Od Redaktor Naczelnej:

Zakończenie działalności redakcyjnej upoważnia mnie do chwili refleksji, a ostatni numer redagowanego przeze mnie od 1992 roku pisma daje mi okazję do upublicznienia kilku osobistych słów na temat Uczelni – z którą jestem związana od pierwszego dnia jej istnienia – w związku z uroczysto-

RADA GŁÓWNA
SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
PRZEWODNICZĄCY

Szanowny Pan
Profesor Janusz Berdowski
Rektor
Akademii im. Jana Długosza
w Częstochowie

Serdecznie dziękuję za zaproszenie na inaugurację roku akademickiego 2006/2007. Ze względu na inne zobowiązania nie będę mógł wziąć udziału w tej ważnej dla Uczelni uroczystości.

Pozwalam sobie tą drogą przekazać Panu Rektorowi i całej Wspólnocie Akademickiej życzenia dalszego pomyślnego rozwoju Uczelni, sukcesów we wszystkich podejmowanych działaniach oraz satysfakcji z osiągania celów.

Młodzieży studiującej i rozpoczynającej studia życzę wytrwałości w zdobywaniu wiedzy i umiejętności oraz nieprzemijających doznań z poznawania otaczającego świata.

Łączę wyrazy szacunku i życzenia pomyślności osobistej.

Jerzy Błażejowski
Jerzy Błażejowski

Warszawa, październik 2006 roku

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
prof. Michał Seweryński

Magnificencjo,
Wysoki Senacie,
Profesorowie i pracownicy,
Studenti,

na nowy rok akademicki 2006/2007 proszę przyjąć życzenia owocnej pracy dydaktycznej, sukcesów w badaniach naukowych oraz powodzenia w studiach,

Szczególnie serdeczne słowa kieruję do studentów, którzy po raz pierwszy przekraczają progi uczelni, życząc im jak najlepszych wyników w nauce i radości, którą niesie życie studenckie.

Calej społeczności akademickiej Uczelni przekazuję wyrazy głębokiego szacunku oraz życzę satysfakcji z pracy i studiów.

Michał Seweryński

Warszawa, 2006-10-01

ścią inauguracji trzydziestego szóstego roku akademickiego.

Tak jak wszystko inne w życiu, także czas jest pojęciem relatywnym. Jeśli myślimy o stuleciach, okres od zaistnienia Uczelni, początkowo jako Wyższa Szkoła Nauczycielska, wydaje się nam czasem stosunkowo krótkim. Jeśli jednak miarą będzie przeciętna długość ludzkiego życia, to 35 lat okaże się wcale ważnym okresem wypełnionym ryzykiem, ciosami losu, zadowoleniem i osiągnięciami. 35 lat to czas, w którym człowiek gromadzi sporo doświadczeń i dzięki nim dojrzeewa. To samo można odnieść do Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Redakcja, żegnając się z Czytelnikami Biuletynu Informacyjnego AJD w Częstochowie, do wieńca życzeń, których zaled-

wie niewielką część zaprezentowaliśmy na naszych łamach, dołącza i swoje życzenia: To, co dobre niech pozostanie, to jeszcze lepsze niech się rozwija i nabiera rozmachu, niezależnie od trudnych dla szkolnictwa wyższego czasów, w których przyszło nam działać.

KANCELARIA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Podsekretarz Stanu
Ewa Junczyk-Złomecka
615-040-142/06

Warszawa, 3 października 2006 r.

**Do Uczestników i Organizatorów
XXXVI inauguracji roku akademickiego 2006/2007
w Akademii im. Jana Długosza
w Częstochowie**

Wasza Magnificencjo,
Szanowni Państwo,

w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, pana Lecha Kaczyńskiego oraz własnym klaniam się wszystkim uczestnikom i gościom XXXVI uroczystej inauguracji roku akademickiego 2006/2007 w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Ogromnie żałuję, że w tym ważnym dla całego środowiska akademickiego dniu nie mogę być razem z Państwem. Proszę jednak przyjąć moje wyrazy uznania i szacunku dla dotychczasowego dorobku Państwa uczelni i stałe podejmowanych starań o jej dalszy rozwój.

Mija właśnie 35 lat od powstania Wyższej Szkoły Nauczycielskiej, która dała początki dzisiejszej Akademii im. Jana Długosza. Przez ten czas uczelnia znacznie unowocześniła i rozszerzyła program studiów, zyskała liczne grono pracowników naukowych i dydaktycznych, rozbudowała swoją bazę lokalową, nawiązała współpracę z kilkunastoma zagranicznymi ośrodkami naukowymi, m.in. z tak odległymi państwami jak Algieria czy Izrael. Cieszę się, że oferta edukacyjna Akademii spotyka się z coraz większym zainteresowaniem ze strony młodzieży, że rośnie liczba studentów, których w poprzednim roku akademickim było już blisko 12 tysięcy. Mocne atuty uczelni to także działalność wydawnicza, osiągnięcia sportowe, czy też podejmowanie tak cennych inicjatyw jak na przykład dwunasta edycja Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Wiem, że stawiacie sobie Państwo ambitne plany utworzenia na bazie Akademii Uniwersytetu Częstochowskiego. Patrząc na Państwa zaangażowanie i determinację jestem przekonana, że w odpowiednim czasie osiągnięcie ten cel.

Raz jeszcze serdecznie dziękuję za zaproszenie i życzę – kadrze naukowej i dydaktycznej Akademii, jej wszystkim pracownikom oraz studentom – kolejnych sukcesów. Niech każdy następny rok przynosi Państwu wiele satysfakcji zawodowej i osobistej, a Waszej uczelni powody do dumy i radości.

Z poważaniem

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Robert Draba
Sekretarz Stanu
615-040-774-06

Pan
prof. dr hab. Janusz Berdowski
Rektor Akademii im. Jana Długosza
w Częstochowie

w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego pragnę serdecznie podziękować za zaproszenie do wzięcia udziału w uroczystości inauguracji roku akademickiego 2006/2007 mającej się odbyć w dniu 3 października br.

Z przykrością muszę jednak poinformować, że ze względu na wcześniejsze zobowiązania i ustalony kalendarz spotkań Pan Prezydent nie weźmie udziału w tym wydarzeniu.

Proszę przyjąć życzenia wielu sukcesów oraz najlepsze pozdrowienia.

Fot. A. Pietrzyk

NASZA AKADEMIA MA PLANETARIUM!

Druga część inauguracji roku akademickiego 2006/2007 w AJD z konieczności miała miejsce w kameralnym, jednak bardzo dostojnym gronie. Otwarte 3. października br. planetarium AJD uchylił nieba pracownikom i studentom Akademii, a także uczniom i sympatykom astronomii z miasta i regionu. Relację z tego szczególnego wydarzenia przedstawił dr Bogdan Wszolek z Zakładu Dydaktyki Fizyki i Astronomii Instytutu Fizyki AJD.

Cudownym zbiegiem okoliczności oraz wielkim wysiłkiem zaangażowanych osób we wrześniu tego roku Częstochowa doczekała się uruchomienia dawno wyczekiwanego planetarium. W ośmiometrowej kopule planetaryjnej na gmachu Instytutu Fizyki Akademii Jana Długosza uruchomiono cyfrowy system projekcyjny DIGISTAR III SP firmy Evans&Sutherland Computer Corporation z Salt Lake City. System pozwala na wyświetlanie barwnych obrazów w reżimie trójwymiarowym na ekran sferyczny. Obrazy mogą być statyczne albo dynamiczne. DIGISTAR III posiada wszystkie walory tradycyjnych mechaniczno-optycznych projektorów planetaryjnych. Walory te jednakże stanowią zaledwie skromny ułamek wszystkich jego możliwości.

W planetarium można zobaczyć nie tylko częstochowskie rozgwieżdżone niebo wolne od skażenia miejskim oświetleniem. Można oglądać niebo z dowolnego miejsca na Ziemi i z dowolnego miejsca w Układzie Słonecznym i w Galaktyce. Cała wiedza o Wszechświecie jaką dzisiaj posiada ludzkość może być udostępniana widzom w przyjemny i najbardziej przystępny sposób. Daje się zobaczyć ciała niebieskie „oczami” sond kosmicznych i obserwatoriów orbitalnych. Można oglądać Wszechświat w ultrafiolecie, w podczerwieni, w zakresie radiowym i w promieniowaniu rentgenowskim.

Idea budowy planetarium w Częstochowie zrodziła się z potrzeby udostępnienia Częstochowianom i mieszkańcom regionu nowoczesnych zdobyczy nauki i techniki w zakresie podboju kosmosu i astronomii. Planetarium, będące częścią wyposażenia Zakładu Dydaktyki Fizyki i Astronomii, ma spełniać ważną rolę w astronomicznym przygotowaniu studentów do późniejszej pracy pedagogicznej oraz ma w sposób bezpośredni oddziaływać na młodzież szkolną poprzez otwarte seanse.

Budowę obiektu na potrzeby Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego uczelni wraz z lokalem przeznaczonym dla planetarium zapoczątkowano w 1990 roku. Oficjalne zakończenie prac związanych z budową nastąpiło w 1999 roku, a otwarcie samego pomieszczenia planetarium miało miejsce rok później. Ze względu jednak na brak pieniędzy nie udało się wtedy wyposażyć planetarium w konieczną, acz kosztowną aparaturę projekcyjną. Przez wiele lat zabiegi o pozyskanie i zakup sprzętu czynione przez pracowników Instytutu Fizyki, nie przynosiły oczekiwanego rezultatu. Ostatecznie w pomieszczeniach planetarium zorganizowano awaryjną salę dydaktyczną, gdzie prowadzono zajęcia ze studentami. Właściwie pogodzono się z tym, że ze szczytnych planów uruchomienia planetarium w Częstochowie pozostanie tylko wzbogacenie panoramy miasta o odmienny fragment architektury.

Kopuła planetarium na budynku Instytutu Fizyki AJD

W drugiej połowie roku 2004 dr Wszolek postanowił, nie zważając na żadne przeciwności, sprawę uruchomienia planetarium wziąć w swoje ręce. Utracił bowiem wszelkie nadzieje, że czynione przez uczelnię oficjalne zabiegi przyniosą pożądany skutek. Wyszedł z założenia, że uczelnia borykająca się – jak wszystkie – z trudnościami finansowymi nie znajdzie środków dla sfinansowania planetaryjnego systemu projekcyjnego. Nowy system mechaniczno-optyczny firmy Zeiss miał kosztować około 1.5 mln złotych. Nowoczesne systemy cyfrowe są 2-3 razy droższe. Nie pozostawało nic innego jak rozglądać się za systemami projekcyjnymi z tzw. „drugiej ręki”. Początkowo działał po cichu, wymieniając setki e-maili z różnymi osobami w Europie i USA. Kiedy już wypracował bardzo korzystne warunki nabycia systemu planetaryjnego, wynikami swoich zabiegów podzielił się z kierownictwem zakładu oraz z władzami miasta. Oferta była nad podziw atrakcyjna. W połowie 2005 roku rozpoczął się długotrwały proces, który zakończył się uruchomieniem planetarium.

Na sukces trzeba było ciężko zapracować. Sama jednak praca, choćby najcięższa, nie zawsze prowadzi do szczęśliwego finału. W przypadku planetarium AJD bardzo dużo zawdzięczamy Panu Prezydentowi Miasta, dr Tadeuszowi Wronie, który w porę – choć nie bez poważnych problemów, którym sam musiał stawić czoła – wykroił z budżetu miasta środki konieczne na okazyjny zakup systemu projekcyjnego. Firmie E&S dłużni jesteśmy wdzięczność za zastosowanie ogromnego upustu w cenie na swój wyrób.

Praktycznie transakcji można było dokonać już w marcu tego roku, a planetarium uruchomić w maju. Poważną przeszkodą okazały się ustawy o zamówieniach publicznych. Były okresy, kiedy wydawało się, że po prostu do transakcji nie dojdzie i uczelnia będzie zmuszona oddać pieniądze miastu. Na szczęście, dzięki operatywności i emocjonalnemu zaangażowaniu w sprawę pań: Marioli Ptaszek i Agnieszki Małolepszej, zakupu udało się dokonać. W środę 23 sierpnia cztery skrzynie zawierające aparaturę planetaryjną przybyły do Instytutu Fizyki AJD. Aparatura zdążyła przybyć do Częstochowy akurat w przededniu jej podwójnego jubileuszu (650-lecia nadania lokacji i 50-lecia Jasnogórskich Ślubów Narodu) i jakby w świątecznym podarunku Matce Boskiej Częstochowskiej, którą lud szczególnie czci w dniu 26 sierpnia.

Autor przy skrzyniach z systemem Digistar III

W dniach 18–23 września dokonano instalacji systemu planetaryjnego. Instalacji dokonał specjalista z Salt Lake City, Stanford Pitcher, w towarzystwie moim oraz dwóch specjalistów technicznych: mgr Marka Orkisz i mgr inż. Marka Nowaka. Warto zwrócić uwagę, że Marek Nowak nie jest pracownikiem AJD. Będąc aktywnym członkiem Sekcji Astronomicznej Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego, wziął sobie kilka dni urlopu i uczestniczył czynnie w instalacji systemu i w rozlicznych pracach służebnych w stosunku do niej. Równolegle do instalacji i w okresie bezpośrednio ją poprzedzającym wykonano siłami własnymi AJD wiele prac remontowych i zakupiono szereg elementów wyposażenia planetarium.

W dniu 3 października 2006, w 25-rocznicę powołania do życia Instytutu Fizyki, dokonano oficjalnego otwarcia planetarium. W otwarciu uczestniczyły osoby zaproszone przez JM Rektora AJD prof. Janusza Berdowskiego i Prezydenta Miasta dr Tadeusza Wronę. Ze względu na skromne możliwości lokalowe planetarium (tylko 60 miejsc siedzących) liczbę zaproszonych gości bardzo okrojono. Uroczystość rozpoczęto pod gołym niebem, na tarasie Instytutu Fizyki przylegającym do kopuły planetarium. W charakterze prologu dr B. Wszolek wypowiedział tam:

Vivat Academia, Vivat Profesores, Vivat Astronomia..... w Częstochowie!

Wierzę gorąco, że Duch księdza Bonawentury Metlera, współweseląc się z nami jest tu obecny! Ten pionier astronomii częstochowskiej wypowiedział kiedyś znamienne słowa, które wyryto na zegarze słonecznym w Parku Jasnogórskim:

*Quam Virgo Dilexit
Hic Urbem Ad Astra
Apellat Et Gentem
Buona Ventura*

*(Jakże bardzo Panna umiłowała to miasto,
że aż ku gwiazdom go przyzywa
ku lepszej chcąc przeznaczyć przyszłości)*

Drogowskaz ku lepszej przyszłości, Częstochowy i świata, skierowany jest ku niebu, ku gwiazdom. Zdobywcze astronomii i wynikający z nich podbój kosmosu zaprowadzą ludzkość dalej niż komukolwiek dziś się wydaje.

W „dobrym mieście” – Częstochowie – rozpoczyna działalność planetarium! Może w niedalekiej przyszłości uda się zrealizować wspniany zamiar Metlera, zbudowania zamiejskiego obserwatorium astronomicznego dla Częstochowy. Nie możemy, tu w Częstochowie, pozostawać w tyle, jeśli chodzi o sprawy nieba!

Po prologu obowiązki gospodarza przejął JM Rektor AJD Prof. Janusz Berdowski. W swoim przemówieniu przypomniał zgromadzonym historię powstania planetarium.

[Poniżej Redakcja przytacza – za zgodą JM Rektora – Jego okolicznościowe wystąpienie].

„Szanowni Państwo, Drodzy Goście i Przyjaciele!

Spotykamy się w uroczystym dniu otwarcia i oficjalnego przekazania do eksploatacji Planetarium Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Ta chwila nie byłaby możliwa bez mozolnego wkładu pracy wielu osób, którzy przez lata przyczynili się do powstania Planetarium Częstochowskiego. Pozwólcie zatem Państwo, iż przypomnę w kilku słowach historię budowy i zabiegów związanych z wyposażeniem w aparaturę Planetarium.

Idea budowy Planetarium Akademii im. Jana Długosza zrodziła się z potrzeby udostępnienia Częstochowianom i mieszkańcom regionu możliwości korzystania z nowoczesnych zdobyczy techniki i wykorzystania jej w procesie badań naukowych. Ważnym czynnikiem była chęć popularyzowania wiedzy o astronomii jaka przyświecała pracownikom naukowo-dydaktycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, którzy chcieli połączyć kształcenie nauczycieli z umożliwieniem krzewienia wiedzy astronomicznej wśród młodzieży, nauczycieli i mieszkańców regionu. Pierwsze plany związane z budową pomieszczeń na potrzeby Planetarium pojawiły się z początkiem lat 80-tych minionego stulecia.

Budowę obiektu na potrzeby Instytutu Fizyki wraz z częścią przeznaczoną dla Planetarium zapoczątkował Rektor WSP prof. Edward Polanowski. Pierwsze prace budowlane rozpoczęły się w 1990 roku. Dzieło kontynuował w latach 90-tych Rektor WSP prof. Józef Świątek. Oficjalne zakończenie prac związanych z budową całego obiektu odbyło się w 1999 roku. Natomiast otwarcie pomieszczeń Planetarium odbyło się 6 października 2000 roku w czasie pełnienia funkcji Rektora WSP przez prof. Ryszarda Szweda. Ze względu jednak na brak funduszy nie udało się wówczas wyposażyć Planetarium w potrzebną do prowadzenia badań i pokazów aparaturę. Przez wiele lat zabiegi o pozyskanie i zakup sprzętu czynione przez pracowników Instytutu Fizyki m. in. w Ministerstwie Edukacji nie przynosiły pożądanego rezultatu. Natomiast w pomieszczeniach Planetarium zorganizowano salę dydaktyczną.

Szansa na wyposażenie Planetarium pojawiła się dopiero w 2005 roku. Pracownik Instytutu Fizyki dr Bogdan Wszolek uzyskał propozycję niezwykle korzystnego zakupu systemu cyfrowego DIGISTAR II. Aparatura miała przybyć z Armagh Planetarium z Irlandii Północnej. Ustalono wtedy, że sprzęt będzie kupiony za 100 tysięcy euro. Niestety, Uczelni nie było stać na tak duży wydatek, a nawet według pierwotnych założeń sfinansowanie zakupu do spółki z częstochowskim Urzędem Miasta.

W połowie 2005 roku wraz z prof. Marianem Głowackim przedstawiłem Prezydentowi Częstochowy dr Tadeuszowi Wronie plan wyposażenia Planetarium. Prośba o sponsorowanie zakupu projektora cyfrowego spotkała się z aprobatą Pana Prezydenta. Natomiast oficjalne potwierdzenie zgody na przekazanie pieniędzy przez gminę nastąpiło w październiku 2005 roku, kiedy to Rada Miasta uchwała w sprawie aktualizacji Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta Częstochowy na lata 2005–2011 przyznała środki na zakup aparatury dla Planetarium Częstochowskiego. Kolejną ważną dla dziejów Planetarium datą były prace związane z konstruowaniem budżetu gminy i uchwaleniem go podczas sesji Rady Miasta w grudniu 2005 roku. W dokumencie znalazł się zapis mówiący o przyznaniu środków na zakup cyfrowego systemu planetarnego dla Akademii im. Jana Długosza. Suma przyznana przez Miasto opiewała na 410 tysięcy złotych. W otoczeniu pracowników Urzędu Miasta, Akademii im. Jana Długosza i częstochowskiej prasy w dniu 23 lutego 2006 roku odbyło się oficjalne podpisanie umowy pomiędzy gminą a uczelnią w sprawie partycypacji w kosztach zakupu i wyposażenia planetarium.

Jednocześnie prowadzone były rozmowy z firmą Evans & Sutherland Computer Corporation z Salt Lake City, USA w sprawie sposobów i terminów wykonania poszczególnych etapów przygotowania i instalacji systemów DIGISTAR II. Przedstawiciel firmy zaproponował jednak, zakup o wiele lepszej aparatury DIGISTAR III. Firma wykazała wiele zrozumienia dla sytuacji finansowej w jakiej znajduje się polskie szkolnictwo wyższe, w tym nasza Akademia. W charakterze „promocji dla Polski” zgodziła się nie podwyższając ceny dostosować do warunków finansowych jakim może sprostać Uczelnia. Ostatecznie w czerwcu 2006 roku Rektor AJD podpisał umowę z firmą E&S, dotyczącą dostarczenia i zainstalowania systemu DIGISTAR III. Dostawcy zobowiązali się także do udzielenia Uczelni rocznej gwarancji oraz do udostępnienia na preferencyjnych warunkach nowych produktów ekspozycyjnych. Atutem cyfrowych systemów planetaryjnych jest to, iż można je ustawicznie wzbogacać w nowe oprogramowanie.

Szanowni Państwo!

Montaż projektora i szereg prac koniecznych do uruchomienia Planetarium pracownicy Instytutu Fizyki wykonali w ostatnich dniach września 2006 roku. Pomieszczenie zostało wyposażone także w niezbędne urządzenia i meble. Wkład Akademii na tym etapie wyniósł kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Dzięki wszystkim tym inwestycjom nasza Uczelnia jest pierwszą i jedyną w Polsce wyposażoną w tej klasy sprzęt o tak szerokich możliwościach! Jak duży jest to sukces i ważny dla nauki polskiej zakup niechaj świadczy fakt, iż tej klasy system jest w posiadaniu zaledwie około sześćdziesięciu ośrodków naukowo-badawczych na świecie!

Chciałbym podkreślić iż sukces jaki osiągnęliśmy był możliwy tylko dzięki hojności częstochowskiego Urzędu Miasta, szczególnie Pana Prezydenta dra Tadeusza Wrony, życzliwości częstochowskich radnych oraz wielu innych pracowników, którzy wnieśli wkład w przygotowanie zakupu.

Wszystkim osobom zaangażowanym w to dzieło wyrażam głęboką wdzięczność.
Dziękuję Państwu za uwagę."

Przemówienia okolicznościowe wygłosili też Prezydent Miasta dr Tadeusz Wrona i JE Arcybiskup Metropolita Częstochowski dr Stanisław Nowak. W przemówieniach padło wiele ciepłych słów pod adresem astronomii. Po przemówieniach Jego Ekscelencja i zebrani odmówili modlitwę:

K: Wspomożenie nasze w imieniu Pana

W: Który stworzył niebo i ziemię

K: Pan z wami

W: I z Duchem twoim

K: Módlmy się.

Panie, Boże Wszechmogący, wysłuchaj łaskawie nasze modlitwy i spraw, niech w tym planetarium, przeznaczonym do zdobywania wiedzy oraz rozwoju nauki, uczniowie i nauczyciele, przeniknięci słowami prawdy, dają świadectwo życia chrześcijańskiego i całym sercem trwają w jedności z Chrystusem, Nauczycielem. Który żyje i króluje na wieki wieków.

W. Amen

Po odmówieniu modlitwy, Jego Ekscelencja dokonał poświęcenia planetarium skrapiając kopułę od zewnątrz.

Następnie uczestnicy uroczystości zebrali się we wnętrzu kopuły, gdzie dokonano symbolicznego otwarcia poprzez zdjęcie białego płótna, które zakrywało projektor. Po tej ceremonii dr B. Wszółek uruchomił system i dokonał prezentacji możliwości planetarium. Po pokazie nastąpił poczęstunek połączony z dyskusjami i wywiadami dla mediów. Wypito szampana za planetarium i uznano go za otwarte!

Firma E&S udzieliła rocznej gwarancji i preferencji jeśli chodzi o dostęp do nowych produktów ekspozycyjnych. Cyfrowe systemy planetaryjne mają bowiem to do siebie, że można je wciąż wzbogacać o nowe możliwości na poziomie oprogramowania i komputerowych baz danych. System nie gwarantuje jakości prezentacji i jej dydaktycznego przekazu. System działa w sposób interaktywny. Od obsługi zależy jakie treści zostaną wyeksponowane i w jakim kontekście. Z chwilą uruchomienia planetarium zaistniała potrzeba stworzenia należytego „ładu zewnętrznego” gwarantującego właściwą pracę tej placówki dydaktycznej. Radością napawa świadomość, że przed mieszkańcami Częstochowy otwierają się nowe czasy. Czasy te będą naznaczone bliższym obcowaniem ze światem, jaki odsłania nam astronomia. To obcowanie powinno wydać szlachetne owoce.

Bogdan Wszółek

Podczas uroczystości otwarcia planetarium. Od lewej: JM Rektor AJD Janusz Berdowski, JE Arcybiskup Metropolita Częstochowski dr Stanisław Nowak, Prezydent Częstochowy Tadeusz Wrona, Wicewojewoda Śląski Artur Warzocha, Przewodniczący Rady Miasta Ryszard Szczuka i autor (fot. Marek Makowski)

Przy samym "sercu" planetarium. Od lewej: autor, Wicewojewoda Śląski Artur Warzocha, Prezydent Częstochowy Tadeusz Wrona, JM Rektor AJD Janusz Berdowski i JE Arcybiskup Metropolita Częstochowski dr Stanisław Nowak (fot. Marek Makowski)

Z PRAC SENATU

Tradycyjnie podajemy Czytelnikom wykaz kolejnych uchwał Senatu. Rozszerzenie znajdziecie Państwo na stronie www.info.ajd.czyst.pl

Uchwała Nr 26/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne oraz trybu i warunków zwalniania z tych opłat.

Uchwała Nr 27/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uruchomienia nowej specjalności „Nanofizyka i materiały mezoskopowe – modelowanie i zastosowanie” dla studiów stacjonarnych II stopnia na kierunku Fizyka od roku akademickiego 2007/2008.

Uchwała Nr 28/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uruchomienia dodatkowej specjalności nauczycielskiej dla studentów studiów stacjonarnych I stopnia „Wiedza o społeczeństwie” przeznaczonej dla studentów kierunków nauczycielskich I stopnia w całej Uczelni od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 29/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uruchomienia w Instytucie Nauk Politycznych 3-semestralnych studiów Podyplomowych „Wiedza o społeczeństwie i państwie” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 30/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie korekty programu dodatkowej specjalności nauczycielskiej dla studiów stacjonarnych magisterskich „Wiedza o społeczeństwie” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 31/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w planie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku filologia dla specjalności: filologia germańska oraz filologia angielska od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 32/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uruchomienia 3-semestralnych Studiów Podyplomowych „Książka i plakat” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 33/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w planie studiów stacjonarnych I stopnia na kierunku Malarstwo od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 34/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uruchomienia w Instytucie Plastyki 5-semestralnych Studiów Podyplomowych „Studium scenografii teatralnej, filmowej i telewizyjnej” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 35/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uruchomienia 3-semestralnych studiów Podyplomowych „Opieka nad małym dzieckiem w państwach Unii Europejskiej” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 36/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uruchomienia w Instytucie Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej specjalności nauczycielskiej „Edukacja elementarna z językiem obcym” na kierunku Pedagogika dla studiów niestacjonarnych od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 37/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Zarządzania i Marketingu.

Uchwała Nr 38/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie zmiany przedstawiciela Wydziału Wychowania Artystycznego w Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów.

Uchwała Nr 39/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie korekty „Planu wydawniczego na rok 2006”.

Uchwała Nr 40/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie zmiany w strukturze organizacyjnej Instytutu Nauk Politycznych.

Uchwała Nr 41/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie zmiany w strukturze organizacyjnej Instytutu Nauk Politycznych.

Uchwała Nr 42/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Podyplomowych w AJD w Częstochowie.

Uchwała Nr 43/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie uruchomienia w Instytucie Nauk Politycznych 3-semestralnych Studiów Podyplomowych „Edukacja obronna” w miejsce dotychczasowych „Edukacja obronna i zarządzanie kryzysowe” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 44/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie uruchomienia w Instytucie Zarządzania i Marketingu 2-semestralnych Studiów Podyplomowych „Zarządzanie finansami lokalnymi” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 45/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie uruchomienia w Instytucie Zarządzania i Marketingu 2-semestralnych Studiów Podyplomowych „Zarządzanie dystrybucją i sprzedażą w handlu krajowym i międzynarodowym” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 46/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie uruchomienia w Instytucie Filologii Polskiej i w Instytucie Historii kursu dokształcającego „Aktywne formy nauczania i uczenia się z wykorzystaniem Technik informacyjnych w obrębie szkolnej humanistyki” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 47/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie umieszczenia w siatce godzin filologii germańskiej i filologii angielskiej studia niestacjonarne (nabór 2004/2005) przedmiotu technologia informacyjna w semestrze szóstym w ilości 20 godzin w roku akademickim 2006/2007.

Uchwała Nr 48/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie zmian w planach Studiów Podyplomowych „Przedsiębiorczość” od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 49/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie zwiększenia ilości godzin z wykładu socjologia studia stacjonarne na kierunku Zarządzanie i Marketing, specjalność Zarządzanie przedsiębiorstwem od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 50/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie włączenia do programu studiów drugiego stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne) na kierunku Informatyka przedmiotu: pracownia magisterska od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 51/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w programie Studiów Podyplomowych na kierunku Technika w nauczaniu od roku akademickiego 2006/2007.

Uchwała Nr 52/2006 Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie wprowadzenia zmian zgodnie z obowiązującymi standardami nauczania w siatce godzin na kierunku Instrumentalistyka od roku akademickiego 2006/2007.

* * *

Na posiedzeniach w dniach 28 czerwca, 27 września i 25 października 2006 roku Senat w głosowaniu tajnym zatwierdził następujące sprawy kadrowe [podajemy je w hierarchii ważności, nie zachowując porządku chronologicznego]:

- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Fizyki dra hab. Zdzisława Stępnia z dniem 1 lutego 2007 na czas nieokreślony;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Chemii i Ochrony Środowiska dra hab. Piotra Bałczewskiego z dniem 1 lutego 2007 na czas nieokreślony;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Fizyki dra hab. Piotra Korzekwę z dniem 1 października 2006 na czas nieokreślony;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Filologii Polskiej dr hab. Elżbiety Hurnik z dniem 1 lutego 2007 na czas nieokreślony;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Muzyki ad. II° Gabrieli Szendzielorz-Jungiewicz z dniem 1 lutego 2007 na czas nieokreślony;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Plastyki ad. II° Andrzeja Desperaka z dniem 1 października 2006 na czas nieokreślony;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Kultury Fizycznej dra hab. Eligiusza Małolepszego z dniem 1 października 2006 na okres 5 lat;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Chemii i Ochrony Środowiska dr hab. Janiny Baraniak z dniem 1 października 2006 na okres 5 lat;
- mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Filologii Polskiej dra hab. Bogusława Pfeiffra z dniem 1 października 2006 na okres 5 lat.

Senat w głosowaniu tajnym pozytywnie zaopiniował kandydaturę mgr Alicji Raczyńskiej na stanowisko Dyrektora Biblioteki Głównej AJD, na miejsce mgr Katarzyny Nabiałek, która odeszła z dniem 31 sierpnia na wcześniejszą emeryturę.

* * *

W dzisiejszym numerze poszerzymy nieco przyjętą formułę relacji z prac Senatu. Dokonaliśmy wyboru szczególnych treści z protokołów posiedzeń Senatu w dniach 28 czerwca i 27 września i podajemy je w dużym skrócie – być może nieco chaotycznie – wszak wyrwane z kontekstu, ale i tak pozwolą zainteresować się problemami i wiedzę poszerzyć.

JM Rektor zreferował swój udział w Konferencji Rektorów Uczelni Pedagogicznych, która odbyła się 2–3 czerwca w Kielcach. Zwrócił uwagę na kilka spraw, które były poruszone na ww. konferencji:

- Kształcenie nauczycieli w świetle nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, które zreferował Rektor Akademii Pedagogicznej w Krakowie prof. dr hab. Henryk Żaliński, Obowiązuje nas Zarządzenie Ministra w sprawie kształcenia nauczycieli z 07.09.2004 r.
- Sytuacja ekonomiczna uczelni pedagogicznych – referował Dyrektor Departamentu Ekonomicznego – Witold Pakuła. Od 2004 roku nastąpiło znaczne uszczuplenie dochodów z odpłatności na studia niestacjonarne, to przysparza wszystkim uczelniom dużych problemów finansowych. Z dotacji ministerialnej można finansować tylko wydatki na studia stacjonarne, natomiast niedopuszczalne jest przenoszenie tychże pieniędzy na studia niestacjonarne.
- Ministerstwo zgodnie z nowym algorytmem, który ma być opracowany i wejść w życie od 01.01.2007 r., opracowuje nowe wskaźniki kosztowności kierunków kształcenia. Rozważany jest wariant wskaźników od 1 do 6.
- Z dniem 5 maja 2006 r. zostało zlikwidowane Ministerstwo Edukacji Narodowej w tej formie, w której pracowało i Departament Szkolnictwa Wyższego ma się przenieść do Ministerstwa Nauki w liczbie ok. 80 osób.
- W skali ogólnopolskiej w 2004 r. odpłatność za studia zaoczne wynosiła 22% całego budżetu państwowego szkolnictwa wyższego. Średnio uczelnia powinna mieć zaangażowanych 78% środków sfery budżetu państwa w swoim budżecie uczelnianym. JM Rektor stwierdził, iż my jako uczelnia tego poziomu do dzisiaj

nie mamy mimo wprowadzonego od 2004 r. planu oszczędnościowego i w bieżącym roku jeszcze nie osiągniemy. Jest tu mowa o roku 2004, dobrze będzie jeśli w 2006 roku uzyskamy 75%.

➤ Pan Dyrektor stwierdził, iż można ustalić w uczelni jedna odpłatność za studia stacjonarne, nie musi być ona zróżnicowana między wydziałami i kierunkami. Jest dopuszczalny proceder, byle w skali ogólnouczelnianej wydatki na studia niestacjonarne bilansowały się, a wszystkie studia niestacjonarne były samofinansujące się.

➤ Poruszona była sprawa informatyzacji procesu kształcenia w szczególności nauczycieli. Sprawa tą zajmuje się u nas prof. dr hab. Arkadiusz Mandowski z Instytutu Fizyki.

➤ Stwierdzono, iż w świetle nowej ustawy nie może być wolnych słuchaczy na studiach stacjonarnych.

➤ Zwrócono uwagę na kosztowność poszczególnych uniwersytetów jako całości. Brakuje dwóch elementów w kosztownościach. Które uniwersytetu sobie skalkulowały: brakuje kosztów rozwoju uczelni i amortyzacji.

➤ Kolejny punkt, na który zwrócono uwagę, to fakt, że niektóre kierunki na niektórych uczelniach przechodzą z systemu kształcenia pięcioletniego na system 3+2. Jest to znacznie droższy system kształcenia. Podparto to przykładem Uniwersytetu Łódzkiego. Senat UŁ podjął uchwałę, że rezygnuje z pisania prac licencjackich. Dyplom licencjacki kończy się jedynie egzaminem.

➤ Konferencja Rektorów podjęła także uchwałę w sprawie przyszłego finansowania Akademii Pedagogicznych, którą sformułował JM Rektor AJD prof. dr hab. Janusz Berdowski. Uchwała ta zwraca uwagę Ministrowi Edukacji i Nauki, że szkoły wyższe kształcące nauczycieli są w odmiennej sytuacji niż inne uczelnie w stosunku do nowo opracowywanego algorytmu.

JM Rektor uczestniczył również w konferencji, która odbyła się w Politechnice Śląskiej w Gliwicach w dniu 23.06.2006 r., a dotyczyła „Finansowania badań i innowacji za środków unijnych”. Podsumowano udział w 6. Programie Ramowym oraz omówiono podstawowe założenia nowego 7. Programu Ramowego. JM Rektor zapozna Prorektora ds. rozwoju i finansów prof. dra hab. Zygmunta Bąka z materiałami, które przywiózł z konferencji. Należy wykorzystać doświadczenia innych, jak formułować wnioski, aby pozyskiwać środki unijne, jak otrzymywać fundusze na studia podyplomowe, kursy dokształcające itp.

JM Rektor zobowiązał wszystkich pracowników uczelni do dokładnego zapoznania się z dwoma rozporządzeniami, które w ostatnim czasie ukazały się: Rozporządzenie Ministra i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie nazw kierunków studiów (Dz.U. z dnia 7 lipca 2006 r.); Rozporządzenie Ministra i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. z dnia 11 sierpnia 2006 r.).

Dr Jerzy Mizgalski, Prorektor ds. Nauczania i Wychowania AJD, przedstawił zagadnienia, jakie były poruszane na posiedzeniu Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich, która odbyła się dnia 21.09.2006 r. w Politechnice Śląskiej w Gliwicach.

Po pierwsze, podjęto uchwałę wspierającą wniosek KRASP w sprawie konieczności zwiększenia finansowania szkolnictwa wyższego; po drugie, podjęto uchwałę w sprawie wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 27.07.2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym – cytując – „Zgromadzenie Regionalnej Konferencji Rektorów Akademickich w trosce o prawidłowy rozwój uczelni akademickich z możliwością realizacji przez uczelnie własnej polityki zatrudniania wyraża zaniepokojenie brakiem ustawowej regulacji dotyczącej wygaśnięcia z mocy prawa w związku z osiągnięciem określonego wieku stosunku pracy mianowanych nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach innych niż stanowiska profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego...”. Uchwała proponuje zmianę zapisu: „stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego zatrudnionego na stanowisku innym niż określone w ust. 2 art. 127 ustawy wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył 65. rok życia”.

Dr Jerzy Mizgalski podkreślił, iż wiele emocji było wokół spraw związanych z algorytmem opracowywanym przez ministerstwo, jak również rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej Romana Giertycha dotyczącego zmian w nowej maturze.

Szeroko dyskutowano na temat koncepcji stworzenia śląskiej biblioteki cyfrowej jako jednej z czterech funkcjonujących w całym kraju.

NARADA KADRY KIEROWNICZEJ

8 listopada w Sali Senatu AJD odbyła się narada kadry kierowniczej. JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski, Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Tadeusz Panecki, Prorektor ds. Nauczania i Wychowania dr Jerzy Mizgalski oraz Kanclerz AJD mgr Mariola Ptaszek omówili najistotniejsze kwestie dotyczące stanu i perspektyw Uczelni na najbliższy okres. Zagadnienia uszeregowano w czterech blokach omawianych w kolejności jak wymieniamy: sprawy organizacyjne, dydaktyka, finanse i nauka. Skupiono się na konsekwencjach wejścia w życie od 1 września br. kolejnego rozdziału ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*, akcji zbierania oświadczeń kadrowych, planowanej polityce w stosunku do osób, które nie zadeklarują jednoznacznego związku z Akademią im. Jana Długosza. JM Rektor szczegółowo omówił nowe zasady algorytmu, które Ministerstwo wprowadzi od nowego roku kalendarzowego oraz przeanalizował skutki tej zmiany dla naszej Uczelni.

Prezentacja multimedialna, którą zaproponował zebrany Prorektor ds. Nauczania i Wychowania dr Jerzy Mizgalski pozwoliła kadrze kierowniczej zapoznać się ze strukturą „zasobów” studenckich na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, efektami finansowymi malejącej liczby studentów studiów niestacjonarnych oraz skutkami finansowymi oraz kadrowymi wprowadzenia nowych standardów. Obniżenie standardów wskazuje na znaczny przerost kadry dydaktycznej w skali Uczelni. Zobowiązał Dziekanów do przystosowania programów do nowych standardów do 15 stycznia 2007 roku. Przy okazji przedstawiania stanu kadry samodzielnej i adiunktów na dzień obecny w stosunku do potrzeb zaspokojenia standardów JM Rektor zwrócił uwagę na niepokojący Go od dłuższego czasu fakt, iż przy stanie ilościowym kadry, dającym podstawy do posiadania dziesięciu uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, nie mamy tego uprawnienia w żadnej dziedzinie, a zaledwie w dwóch – prawa doktoryzowania. Ten stan rzeczy JM Rektor uznaje za zaniedbanie ze strony Wydziałów, które zwlekają z przygotowaniem stosownych wniosków.

Kanclerz AJD mgr Mariola Ptaszek przedstawiła kilka zestawień dotyczących stanu kadry w poszczególnych grupach zatrudnienia na przestrzeni kilku ostatnich lat oraz skutki finansowe programu restrukturyzacji zatrudnienia wprowadzonego od stycznia 2004 roku. Od tego okresu zatrudnienie zmalało o 184 osoby, tj. 18,8%, z czego w tym roku aż o okragłą liczbę stu osób. Zasmucająco brzmiały przewidywania, że mimo tak drastycznych decyzji nie poprawimy sytuacji finansowej Uczelni, bo w perspektywie czeka nas kolejny spadek liczby studentów niestacjonarnych. Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Tadeusz Panecki zdał relację ze spotkania Premiera RP z przedstawicielami 136 publicznych i 300 niepublicznych szkół wyższych oraz placówek naukowo-badawczych, w której uczestniczył w dniu 7 listopada w Warszawie. Szczegółowo preferował też wyniki tegorocznej kategoryzacji jednostek AJD w porównaniu z poprzednią oceną, a także na tle innych pokrewnych placówek w Polsce.

Super strażnik

Z boczkiem mandatów po ulicach krąży,
Ledwo przystaniesz, ustrzelić cię zdąży.

Zbigniew Grzędziński

AWANSE

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2006 r. Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora nauk biologicznych dr. hab. Piotrowi Andrzejowi Kuśnierczykowi.

* * *

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w piśmie z dnia 2006-11-07 poświadczył, iż dyplom doktora nauk DD Nr 004583 wydany w Kijowie decyzją Wyższej Komisji Atestacyjnej Ukrainy Pani Beacie Gofron jest równoważny z polskim dyplomem doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii.

* * *

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w piśmie z dnia 2006-11-07 poświadczył, iż dyplom doktora nauk DD Nr 004582 wydany w Kijowie decyzją Wyższej Komisji Atestacyjnej Ukrainy Panu Andrzejowi Gofronowi jest równoważny z polskim dyplomem doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii.

* * *

Centralna Komisja ds. Stopni i tytułów zatwierdziła uchwałę Senatu Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, pełniącego funkcję Rady Wydziału Grafiki, Malarstwa i Wzornictwa, z dnia 3 lipca 2006 roku o nadaniu stopnia doktora habilitowanego sztuk plastycznych w zakresie sztuk pięknych Pani Katarzynie Winczek.

* * *

Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego na posiedzeniu w dniu 4 lipca 2006 r. nadała mgr. Przemysławowi Sznurkowskiemu stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa.

* * *

Mgr Jolanta Kozłowska obroniła pracę doktorską nt. „Zastosowanie metod jonowymiennych do selektywnego wydzielania i zateżniania wybranych jonów metali” i uchwałą Rady Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej z dnia 22 września 2006 r. uzyskała stopień doktora nauk chemicznych w dyscyplinie chemia.

* * *

Mgr Wanda Malko Instytutu Muzyki przygotowała rozprawę doktorską pod kierunkiem prof. dr. hab. Ryszarda Szweda i decyzją Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego AJD z dnia 15 listopada uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii.

* * *

Mgr Anna Migalska-Zalas decyzją Rady Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD z dnia 22 listopada uzyskała stopień doktora nauk fizycznych.

Gorące obrady

Nieugięte na forum toczą się boje.
To nie o mnie, to walka o swoje.

Obrady komisji

Tak się w dyskusji zaciętrzewili,
Że przedmiot sporu zgubili.

Koligacje

Zwykły zjadacz chleba już się nie połapie,
Kto z kim w Polsce, na jakim gra etapie.

Lisie metody

Lis ze swoją nacją mając las w arendzie,
Wyłącznie swoich sadza na urzędzie.

Zbigniew Grzędzielski

OBIECUJĄCE PERSPEKTYWY

1 września z inicjatywy posła RP Szymona Giżyńskiego odbyła się w murach AJD konferencja prasowa. Zaowocowała licznymi artykułami w lokalnej prasie. Aczkolwiek nasza Redakcja też była obecna i mogłaby zdać relację własnymi słowami, za przyzwoleniem Redaktor Naczelnej *Gazety Częstochowskiej* Urszuli Giżyńskiej pozwolimy sobie na wierny przedruk z tego tygodnika z numeru 35 (768). Koleżanka Redaktorka ze zrozumiałych względów ma największą wiedzę na temat perspektyw pozyskania przez Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie 10 mln euro na „inwestycje stanowiące milowe kroki na drodze do powołania państwowego Uniwersytetu Częstochowskiego”. Mówił o tym Pan Poseł w swoim wystąpieniu podczas uroczystości inauguracji nowego roku akademickiego w naszej Uczelni, tym niemniej przedstawimy naszym Czytelnikom – wszak nie wszyscy uczestniczyli w święcie rozpoczęcia 36-ego roku akademickiego w naszej Uczelni – obiecujące perspektywy dla Uczelni i tym samym dla Częstochowy.

„Decyzję o możliwości finansowego wsparcia, ze środków Unii Europejskiej, różnych, priorytetowych inwestycji w województwie śląskim podjął Rząd. Wcześniej w Klubie Parlamentarnym Prawa i Sprawiedliwości trwały konsultacje z ministrem rozwoju regionalnego, Grażyną Gęsicką, w których uczestniczył poseł Szymon Giżyński.

Poseł Giżyński na bieżąco przekazywał informacje z forum sejmowego i rządowego I. wicewojewodzie śląskiemu, Arturowi Warzose i niezmiennie obstawał, by na czele częstochowskich priorytetów stanęły inwestycje na rzecz Uniwersytetu Częstochowskiego. Wokół tej idei zaczęto tworzyć istotne lobby. Stanowisko posła Giżyńskiego i wicewojewody Artura Warzochy poparli wojewoda śląski Tomasz Pietrzykowski i marszałek Sejmiku Michał Czarski.

Zaalarmowano rektora Akademii im. Jana Długosza, profesora Janusza Berdowskiego, by jak najszybciej przedstawił do realizacji projekty. Rektor Janusz Berdowski rekomendował dwa: już gotowy i kompletny – Akademickie Centrum Sportu i drugi, o ogromnym znaczeniu dla Uniwersytetu Częstochowskiego – Wydział Nauk Społecznych.

Pozostało jeszcze pozyskać przychylność, zgodnie z obowiązującymi procedurami, prezydenta Częstochowy oraz starostów, burmistrzów i wójtów regionu częstochowskiego. To stało się podczas spotkania, 28 sierpnia 2006 roku, Klubu Wójtów i Burmistrzów Regionu Częstochowskiego z udziałem prezesa Fundacji na Rzecz Utworzenia Uniwersytetu Częstochowskiego, posła Szymona Giżyńskiego, I wojewody śląskiego, Artura Warzochy i rektora Akademii Jana Długosza, prof. Janusza Berdowskiego. Wszyscy członkowie Klubu, z wyjątkiem odosobnionego burmistrza Myszkowa, Leona Okraski z Platformy Obywatelskiej, optowali za prouniwersyteckimi inwestycjami; także, jeszcze kilkanaście dni temu sceptyczny, prowadzący debatę – prezydent Częstochowy, Tadeusz Wrona.

W obrębie zawartego kompromisu znalazło się zatem 10 mln euro na Akademickie Centrum Sportowe i Wydział Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza. Droga tych oprojektów do ostatecznego zatwierdzenia, wiedzie teraz przez Urząd Marszałkowski do gabinetu minister Grażyny Gęsickiej. To nie wszystkie działania poczynione w ostatnich dniach dla powstania Uniwersytetu w Częstochowie. Poseł Szymon Giżyń-

Od lewej: poseł RP Szymon Giżyński, JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski (fot. A. Pietrzyk)

Rehabilitant na limit – czytaj str. 5

Gazeta
CZĘSTOCHOWSKA
TYGODNIK REGIONALNY

ISSN 0208-6859 www.gazetacz.com.pl 31 sierpień – 6 września 2006 r. Nr 35 (768) 1,50 zł (w tym VAT 0 proc.)

Uniwersytet Częstochowski bliżej

Wszystkim uczniom i nauczycielom z okazji urodzin i bezstresowego nowego roku szkolnego 2006/2007

ski i rektor Janusz Berdowski spotkali się w Warszawie z wiceministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Stefanem Jurgą, gdzie sprawa Uniwersytetu Częstochowskiego była głównym tematem rozmowy. Minister Stefan Jurga zdawkowo, a rzeczowo i szczerze przyrzekł wszelką, swoją osobistą troskę i pomoc, na wniosek posła Szymona Giżyńskiego deklarując rychłą wizytę, na rzecz Uniwersytetu, w Częstochowie oraz powołanie ministerialnego zespołu, pracującego dla jak najszybszego ucieleśnienia częstochowskiej, uniwersyteckiej idei.”

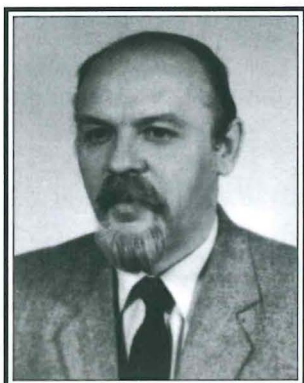
NIE TYLKO DLA BRACI STUDENCKIEJ

ORGANIZACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2006/2007 AKADEMII im. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

Semestr zimowy	02.10.2006 – 10.02.2007
Zajęcia dydaktyczne	02.10.2006 – 26.01.2007
Ferie zimowe	21.12.2006 – 02.01.2007
Sesja egzaminacyjna	27.01.2007 – 10.02.2007
Przerwa międzysemestralna	11.02.2007 – 18.02.2007
Poprawkowa sesja egzaminacyjna	19.02.2007 – 25.02.2007
 Semestr letni	 19.02.2007 – 27.06.2007
Zajęcia dydaktyczne	19.02.2007 – 15.06.2007
Ferie wiosenne	06.04.2007 – 11.04.2007
Sesja egzaminacyjna	16.06.2007 – 27.06.2007
Poprawkowa sesja egzaminacyjna	03.09.2007 – 16.09.2007
Okres rejestracji	17.09.2007 – 21.09.2007

Uwaga zmiana: 30.04.2007 r. (poniedziałek) – zajęcia jak w czwartek,
02 i 04 maja 2007 r. – dni wolne od zajęć

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

4 XI 1941 – 4 VIII 2006

Gdy rozpoczynały się wakacje zostaliśmy porażeni wiadomością o śmierci naszego kolegi, Karola Nowaka. Pracował z nami pełen energii i wigoru w kończącym się roku akademickim, jak zawsze elegancki i pełen osobistego czaru. Przed wakacjami, pojawiły się wprawdzie niepokojące objawy, ale sam Karol je bagatelizował. Do ostatniego planowanego spotkania nie doszło. Potrzebne były badania lekarskie i szpitalna obserwacja. Były to ostatnie badania i ostatni pobyt w szpitalu. Podstępna choroba nie pozostawiła żadnego pola manewru. Nie będziemy wiedzieli czy Karol może zlekceważył objawy, czy może przypisał je swoim wcześniejszym kłopotom zdrowotnym.

Trudno znaleźć formułę przybliżenia czytelnikom Człowieka, który tak jak Karol wypełniał swoją osobowością tak wiele społecznej przestrzeni. Był zawsze z nami, na zebraniach naukowych Zakładu, na wielu konferencjach, które razem organizowaliśmy, i w bieżących kontaktach związanych z życiem Zakładu i jego pracowników. Sam proponował i organizował spotkania, twierdząc, że ludzie powinni się ze sobą spotykać, rozmawiać, i cieszyć swoją obecnością. Miał bardzo serdeczny i odpowiedzialny stosunek do studentów, Wszystkie sprawy zaliczeń i egzaminów załatwiał profesjonalnie, terminowo i zgodnie z akademickimi standardami. Pozostał dla nas smutny obowiązek i zaszczyt pomóc tym studentom Karola, którzy w tym roku mieli kontynuować pisanie u Niego prac magisterskich. Był dla studentów bardzo życzliwym i spolegliwym opiekunem, lubił ich i chętnie im pomagał, traktując swoje obowiązki dydaktyczne jak misję, a zarazem coś, co przynosi osobistą radość i satysfakcję. Wprowadzał ich w trudną sztukę prowadzenia badań naukowych, które wykonywali pod jego kierunkiem, i których wyniki opierały się o rzetelne procedury badawcze. Egzaminów magisterskie z udziałem Karola jako promotora bądź recenzenta przebiegały w miłej i twórczej atmosferze, a rodzące się podczas dyskusji koncepcje i pomysły znajdowały swoją kontynuację w kuluarach.

Spory z Nim były zawsze twórcze, potrafił, jak niewielu, walczyć o racje, a chronić osobę. Pełnił rolę łącznika pomiędzy inaczej myślącymi, pomiędzy ludźmi o różnym wieku i temperamencie. Z dumą przypominał, że jest szczęśliwym Mężem i Ojcem. Dzielił się swymi pasjami literackimi i ogrodniczymi, tylko kłopoty zostawiał dla siebie.

Nie byłoby pełnym wspomnieniem bez przypomnienia podstawowych faktów z życia Karola. Urodził się niedaleko od Częstochowy w Janowie w roku 1941. Tam uczęszczał do szkoły podstawowej, a naukę kontynuował w częstochowskim liceum im. Traugutta. Po ukończeniu szkoły średniej podjął studia w Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie, gdzie uzyskał tytuł magistra inżyniera odlewnictwa. Po ukończeniu studiów podjął pracę w częstochowskiej Hucie Bieruta, gdzie pełnił funkcje kierownicze od mistrza do kierownika wydziału Huty. Zainteresowanie i talent w kierowaniu zespołami pracowniczymi oraz skłonności do pracy naukowej spowodowały, że Karol podjął studia doktoranckie na Uniwersytecie Śląskim i uzyskał w roku 1977 stopień doktora nauk politycznych. Po uzyskaniu doktoratu pracował w placówkach naukowo-badawczych i szkoleniowych pełniąc odpowiedzialne funkcje bądź to głównych specjalistów, bądź zastępców dyrektorów lub dyrektorów tych instytucji. Pracę badawczą koncentrował wokół spraw dotyczących analiz społecznych, zarządzania kadrą, kształcenia i doskonalenia kadr kierowniczych. Działalność ta okazała się zbieżna z problemami wykładanymi na, wprowadzonym w WSP, kierunku pedagogika pracy. W 1982 roku Pan Doktor Karol Nowak podjął pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy w WSP i prowadził zajęcia z przedmiotu organizacja i metodyka pracy służby pracowniczej. Współpraca w wymiarze niepełnego zatrudnienia trwała do roku 1989, a z dniem 1 października tegoż roku rozpoczął pracę w Zakładzie Socjologii, na stanowisku adiunkta. Przez wiele lat, my koledzy z Zakładu Socjologii, mieliśmy to szczęście współpracować z Karolem. Prowadziliśmy wspólnie wiele przedsięwzięć badawczych dotyczących funkcjonowania polskiego systemu edukacji, społeczności lokalnych, problemów społecznych związanych z transplatacją. Umiał widzieć naukę w jej wymiarze pragmatycznym, aby służyła człowiekowi. Jednym z ważniejszych obszarów Jego zainteresowań była problematyka tolerancji, na temat której prowadził szerokie badania i o której często się wypowiadał w swoich wystąpieniach na konferencjach naukowych. Ostatnio prowadzone w Zakładzie Socjologii badania dotyczyły tożsamości mieszkańców Częstochowy. Ten projekt badawczy był omawiany na kolejnym seminarium naukowym Zakładu Socjologii w marcu bieżącego roku. Do dziś

mamy w pamięci wystąpienie Karola i jego jasno i czytelnie wyartykułowane stanowisko w sprawie misji władz samorządowych, które to władze winny pełnić rolę służebną wobec miasta i jego obywateli. To nie były przypadkowe stwierdzenia na okoliczności konferencji. To było zdanie odnoszące się w całej rozciągłości do postawy Karola wobec nas kolegów, wobec studentów i wobec Uczelni. Zawsze w swoim działaniu kierował się dobrem społeczności akademickiej. Wspierał tę społeczność również poprzez wielokrotne pełnienie funkcji członka rad instytutów i Rady Wydziału Pedagogicznego.

Dr Karol Nowak ze swoimi podopiecznymi po egzaminie magisterskim

Miał zawsze wiele pomysłów w stosunku do funkcjonowania uczelni, zasad jakie powinny w niej obowiązywać, starał się również do nich przekonywać władze różnych szczebli. Uważał, że na Uczelni powinien powstać Wydział Nauk Społecznych i w tej sprawie również monitował władze.

Dorobek policzalny Karola obejmuje kilkadziesiąt publikacji naukowych, ponad stu wypromowanych magistrów i wiele opracowań badawczych. Jednak to, co pozostawiają nam po sobie nasi najbliżsi, to przede wszystkim to, co nie ma charakteru policzalnego. To co najważniejsze, to wpływ jaki mają na nas, co z nich staje się częścią nas samych. Do końca nie wiemy i nie umiemy tego opisać i nazwać. Z pewnością Karol miał duży wpływ na tych wszystkich z którymi się spotykał, dla nas, Jego kolegów z Zakładu był to wpływ szczególny.

*Serdecznie dziękujemy Karolu!
Koleżanki i Koledzy z Zakładu Socjologii*

DARY DLA BIBLIOTEKI

Rozmowy na temat zbiórki książek dla Biblioteki Głównej, podjęte z inicjatywy częstochowianina Romualda Dymskiego, obecnie zamieszkującego w USA, miały miejsce ponad rok temu w gabinecie Prorektora ds. Nauczania i Wychowania dra Jerzego Mizgalskiego, głęboko zaangażowanego we wszelkie akcje dotyczące odnowienia więzi częstochowian rozrzuconych po świecie z miastem rodzinnym. Potwierdzeniem tego są choćby dwa wydarzenia, relacjonowane w dzisiejszym numerze – II Światowy Kongres Częstochowian wrzesień 2006) i drugi już zlot częstochowskich Żydów (październik 2006). Akcji zbiórki podjęła się Redakcja „Nowego Dziennika”, gazety wydawanej za oceanem w języku polskim, adresowanej do licznie osadzonej tam Polonii. „To będzie dla nas cenny dar” – powiedziała wówczas przedstawicielowi „Dziennika Polskiego” Dyrektorka Biblioteki Głównej Katarzyna Nabiałek. - „Nie ukrywam, że zależy nam też na tań na oryginalnych gazetach, czasopiśmie i wszelkich publikacjach dotyczących Polonii, będą bowiem materiałem źródłowym dla pracowników i studentów historii i politologii naszej Uczelni. Historia stosunków politycznych między Polską a Stanami Zjednoczonymi, rola Polonii amerykańskiej, dawniej i dziś – to są tematy, których dotknięcie przez naszych naukowców byłoby niemożliwe bez oryginalnych źródeł”.

Wypowiedź ówczesnej Dyrektorki Biblioteki Głównej zacytował „Dziennik Polski” przy okazji z relacji z przebiegu akcji. Do akcji włączyli się nie tylko indywidualni darczyńcy (dla przykładu Pani Eleonora Jędrzyś, mimo zanego wieku – ma 85 lat – sama wybrała najcenniejsze pozycje ze swojej biblioteki i przygotowała do wysyłki 12 paczek deklarując: „Nie będą mi już dłużej potrzebne, a tam w Częstochowie mogą się przydać”), ale kilkanaście cennych paczek przygotował Nowojorski Instytut Piłsudskiego. Wydawca „Nowego Dziennika” Barbara Wierzbianańska przekazała kilkanaście roczników paryskiej „Kultury” oraz sporo książek traktujących o sprawach Polonii bądź Polski w języku polskim i angielskim. Książki z księgarni „Nowego Dziennika” zabrała ciężarówka z firmy Doma Export Linday, NJ. Kierowca Marek Sitkowski sprawnie je przetransportował i ułożył. Koszty przesyłki pokryją zgodnie Doma i oddział Kongresu Polonii Amerykańskiej w New Jersey. „To będzie wkładem członków Kongresu w tę piękną akcję” – czytamy w relacji „Nowego Dziennika”.

NAUKOWE DEBATY WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO

KONFERENCJA O EDUKACJI WIELOKULTUROWEJ

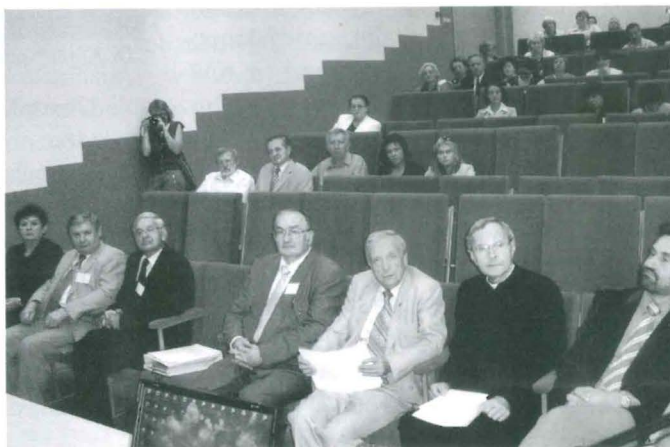
W dniach 18–20 września br. Wydział Pedagogiczny, staraniem Zakładu Historii i Teorii Wychowania kierowanego przez prof. Kazimierza Rędzińskiego, zorganizował międzynarodową konferencję naukową zatytułowaną „Wielokulturowość w przestrzeni edukacyjnej”. Było to już czwarte spotkanie naukowców zajmujących się wielokulturowością – cykl konferencji poświęcony owym zagadnieniom nasi pedagodzy rozpoczęli w roku 2000. W trzech poprzednich uczestniczyło w sumie ponad 130 badaczy. Ich pokłosiem są publikacje *Edukacja wobec wielokulturowości* (pod red. M. Janukowicz i K. Rędzińskiego, Częstochowa 2001/2002), *Pedagogika* t. XII: *Idea wielokulturowości w edukacji* (pod red. K. Rędzińskiego, B. Snocha i J. Żurawia, Częstochowa 2003) i *Edukacja – różnica i tożsamość* (pod red. K. Rędzińskiego i I. Wagner, Częstochowa 2005). Sprawozdania z nich ukazały się na łamach ogólnopolskich czasopism pedagogicznych – w „Przeglądzie Historyczno-Oświatowym” oraz „Rozprawach z Dziejów Oświaty”.

Głównym zadaniem owego cyklu jest rozpoznanie zagadnień wielokulturowości w Polsce, naszkicowanie mapy problemów stojących w tym kontekście przed oświatą oraz stworzenie w przyszłości programów oświatowych służących przygotowaniu kadr nauczycielskich, studentów i uczniów do życia w zjednoczonej Europie.

Podczas tegorocznej konferencji gościliśmy około 50 uczestników z zagranicy oraz liczących się ośrodków akademickich w kraju. Swoje referaty wygłosili pedagodzy, psycholodzy, socjologowie, politolodzy m.in. z Uniwersytetów: Lwowskiego, Jagiellońskiego, Wrocławskiego, Gdańskiego, Rzeszowskiego, Śląskiego, Warmińsko-Mazurskiego, im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, UMCS-u w Lublinie oraz Akademii: Świętokrzyskiej, Bydgoskiej, w Bielsku-Białej i Częstochowie. Obrady przyniosły wiele interesujących referatów i dyskusji.

Konferencję rozpoczęły warsztaty badawcze na Jasnej Górze. Jej uczestnicy zwiedzili Bibliotekę Jasnogórską i wysłuchali wykładu o. dra Jana Golonki na temat wkładu Biblioteki w kulturę polską.

Oficjalne otwarcie konferencji nastąpiło w gmachu głównym AJD. W obecności biskupa profesora Antoniego Długosza, rektora AJD prof. Janusza Berdowskiego, dziekana Wydziału Pedagogicznego dra Andrzeja Margasińskiego, wszystkich uczestników i obserwatorów konferencji powitał prof. Janusz Sztumski, były rektor WSP, a obecnie przewodniczący Komisji Filozofii i Socjologii Oddziału PAN w Katowicach, który już po raz czwarty patronował obradom cyklu konferencyjnego. Wykład inauguracyjny na temat edukacji religijnej w kontekście społeczeństwa wielowyznaniowego wygłosił bp prof. A. Długosz. Następnie prof. Andrzej Meissner (Uniwersytet Rzeszowski) mówił o Galicji jako przykładzie społeczeństwa wielokulturowego, a prof. Marta Meducka (Akademia Świętokrzyska) przybliżyła uwarunkowania wielokulturowe w karierach polskich uczonych przed 1939 r.

Przez następne dwa dni uczestnicy konferencji przebywali w Złotym Potoku, w ośrodku szkoleniowym Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Częstochowie. Obrady odbywały się w dwóch sekcjach. Wiele wystąpień wywołało ożywione dyskusje (toczone nawet w kulisach). Uczestnicy zgodnie podkreślali, iż odwołanie się do bogatych polskich doświadczeń wielokulturowych oraz skrupulatna analiza przemian w tym zakresie są konieczne, by rozpoznać kierunki przemian i stworzyć programy odpowiadające aktualnym potrzebom edukacyjnym.

Uznano, że zjawisko szeroko rozumianej wielokulturowości jest jednym z ważniejszych wyzwań stojących przed człowiekiem XXI wieku. Pojęcie to określa wiele kierunków zmian zachodzących w Europie i na świecie, które zmierzają do stworzenia świata bez podziałów i są określane najczęściej mianem globalizacji. Wokół niej jednak narosło wiele kontrowersji. Dla jednych bowiem globalizacja to proces pożądaný, dający nadzieję na rozwiązanie problemów nękaących ludzkość, dla innych zaś rysuje się jako zjawisko niebezpieczne. Wizja „zbliżania się” społeczeństw – wynikająca z masowych, coraz bardziej swobodnych migracji ludności, jak i rozwoju środków komunikacji społecznej – staje się jednak rzeczywistością, niezależnie od głosów aprobaty oraz krytyki.

Ks. Biskup prof. Antoni Długosz

Organizatorzy zadbali także o odpowiednią oprawę konferencji. Oprócz wizyty w Bibliotece Jasnogórskiej, uczestnicy zwiedzili urokliwe zakątki Złotego Potoku, m.in. dworek Krasieńskich. Oprócz naukowej atmosfery, obecnej podczas obrad, goście podkreślali serdeczność i dobrą organizację spotkania. Zapowiedzieli też, że chętnie przyjadą do nas po raz kolejny. Należy podkreślić, że formuła spotkań jest daleka od wyczerpania.

Pożytek odnieśli również pracownicy naszej Akademii. Cykl konferencyjny poświęcony wielokulturowości niewątpliwie integruje środowisko akademickie, zarówno kadrę naukową, jak i studentów. Daje on niepowtarzalną możliwość zapoznania się z najnowszymi trendami badawczymi, spotkania się ze znanymi naukowcami oraz wzięcia udziału w dyskusjach.

Jak zapowiadają organizatorzy, wygłoszone referaty ukażą się w tomie pokonferencyjnym na początku przyszłego roku.

Mirosław Łopot (fot. M. Makowski)

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA W INSTYTUCIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ I WCZESNOSZKOLNEJ

W dniach 25–26 października 2006 w Złotym Potoku k/Częstochowy odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowa na temat: *Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna na początku XXI wieku – wyzwania i konteksty*. Została ona zorganizowana przez Instytut Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej, dyrektorem którego jest Pani dr Urszula Ordon. Przewodniczącym Komitetu Naukowego w składzie: prof. dr hab. Irena Adamek, prof. dr hab. J. Karbowniczek, prof. dr hab. W. Grelowska, prof. dr hab. J. Szempruch, prof. dr hab. I. D. Czechel, prof. dr hab. I. Priedborska, był prof. zw. dr hab. Stanisław Gawlik. Komitet Organizacyjny stanowiły: dr Maria Królicza – przewodnicząca, dr Edyta Skoczylas-Krotla – sekretarz, dr Ewa Piwowarska – koordynator. W Konferencji wzięli udział reprezentanci ośrodków akademickich krajowych (Kraków, Szczecin, Katowice, Olsztyn, Bydgoszcz, Kielce, Piotrków Trybunalski), goście z Rosji, Ukrainy i Czech, jak również nauczyciele – praktycy.

Tematyka Konferencji dotyczyła wielorakich aspektów związanych z funkcjonowaniem przedszkoli i klas początkowych w okresie zachodzących zmian na początku XXI wieku. Obrady koncentrowały się wokół problemów nurtujących środowisko pedagogów i nauczycieli praktyków, m.in. oczekiwania wobec edukacji elementarnej jako fundamentu edukacji, efektywność działań edukacyjnych na poziomie przedszkola i klas początkowych, nowoczesne technologie kształcenia. Zgłoszone referaty zostały zaprezentowane w pięciu sekcjach tematycznych: *Trudne pytania o nową edukację elementarną; Nauczyciel najmłodszych – wiedza, autorytet, talent; Plastyka, muzyka, ruch, drama w edukacji dziecka; Współczesne konteksty edukacji ekologicznej i zdrowotnej w przedszkolu i klasach I – III; Język i media we współczesnej edukacji elemen-*

tarnej. Wystąpienia gości zagranicznych stały się źródłem wielu nowych informacji oraz wskazały obszary do dalszych wspólnych przedsięwzięć badawczych i projektów naukowych.

Dwudniowa sesja obejmowała nie tylko wykłady i doniesienia z badań, lecz także warsztaty terenowe: *Wykorzystanie walorów Jury Krakowsko-Częstochowskiej w zintegrowanej edukacji elementarnej*, przeprowadzone przez dr Irenę Jarzyńską. W czasie Konferencji odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli: Prorektor ds. Nauki AJD prof. dr hab. Tadeusz Panecki, Prodziekan ds. studenckich Wydziału pedagogicznego dr Teresa Banaszkiewicz, Dyrektor WOM w Częstochowie dr Jerzy Zdański oraz Redaktor Naczelna ogólnopolskiego czasopisma „Życie Szkoły” dr Elżbieta Marek.

Podkreślić należy bardzo dobre przygotowanie Konferencji, zarówno od strony organizacyjnej, jak i merytorycznej, co wyrażali w swych opiniach wszyscy uczestnicy Konferencji.

Sekretarz Konferencji dr Edyta Skoczylas-Krotla

DOKTORAT W SYSTEMIE CO-TUTELLE PO RAZ DRUGI

11 października br. w Instytucie Fizyki AJD Pani Anna Migalska-Zalas, pracownik Katedry Fizyki Ciała Stałego, broniła przed komisją polską i francuską pracę doktorską, przygotowaną systemem co-tutelle. Promotorem ze strony polskiej był prof. dr hab. Iwan Kityk (AJD), ze strony francuskiej prof. Bouchta Sahraoui (Uniwersytet w Angers). Obrona pracy odbyła się w języku polskim i angielskim. Przypomnijmy, iż w podobnym systemie broniła pracy doktorskiej w 2003 roku dr Izabela Fuks-Janczarek, również z Katedry Fizyki Ciała Stałego, kierowanej przez prof. dr hab. Janusza Berdowskiego.

*Od lewej: prof. Bouchta Sahraoui,
prof. Janusz Berdowski*

Fot. M. Makowski

POŻEGNANIE Z ŁEZKĄ W OKU

Kwiaty, życzenia, podziękowania, szampan i ... łzy wzruszenia towarzyszyły uczestnikom pożegnania z odchodzącą na emeryturę Dyrektorką Biblioteki Głównej Panią Katarzyną Nabiałek. To sztuka tak zasłużyć sobie przez ponad trzydzieści lat pracy, by żalowali tego przełożeni, a personel opłakiwał rozstanie. 30 sierpnia czytelnia BG zmieniła swój codzienny wystrój. Przy uroczystość ozdobionych stołach zasiadli współpracownicy, przyjaciele, Pani Kanclerz AJD mgr Mariola Ptaszek i Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Tadeusz Panecki, który niezależnie od wypowiedzianych publicznie ciepłych słów przekazał podziękowania na piśmie, by utrwaliły dokonania Pani Katarzyny Nabiałek i powszechne uznanie dla nich.

AKADEMIA IM. JANA DŁUGOSZA

PROREKTOR DO SPRAW NAUKI
ul. Waszyngtona 4/8 • 42-200 Częstochowa

tel.: +34 378 41 31, 37 641 32 • fax: +34 378 42 23 • e-mail: prorektor@akademiadlugosza.pl • http://www.akademiadlugosza.pl

Częstochowa, 30 sierpnia 2006 r.

Sz. Pani
mgr Katarzyna Nabiałek
Dyrektor Biblioteki Głównej
Akademii im. Jana Długosza
w Częstochowie

Szanowna Pani Dyrektorko,

W dniu jutrzejszym postanowiła Pani zakończyć pracę w Bibliotece Głównej naszej Uczelni, z którą związała się Pani od 1972 roku. Całe swoje życie zawodowe poświęciła Pani tej placówce. Miał Pani czynny udział w jej dynamicznym rozwoju. Za wszystkie lata pracy pragnę dziś wyrazić w imieniu Władz Uczelni i własnym serdeczne podziękowania.

Przez wiele lat pełniła Pani obowiązki Dyrektora Biblioteki. Osobista kultura, tak i spokój wewnętrzny pozwoliły Pani utrzymać pracę dużego zespołu w atmosferze zaangażowania w zadania służbowe, w duchu zyczliwości zarówno do zespołu koleżeńskieg, jak i użytkowników Biblioteki.

Merytoryczne kompetencje, które zawsze szły w parze z troską o dobro kierowanej Przez Panią Dyrektorkę placówki, pozwoliły Pani zawsze osiągnąć cel nawet w trudnych negocjacjach z Władzami Uczelni. Posiadała Pani dar przekonywania o słuszności swoich argumentów, które w efekcie miały służyć sprawom istnienia i rozwoju Biblioteki.

Przekazuje dziś Pani dorobek wielu lat swojej pracy. Z pewnością z wiarą, że Pani trudów i osiągnięć następcy nie zaniedba. Wierzę, że także nikt z pracowników tego nie uczyni, bowiem wiele lat poświęciła Pani na ukształtowanie zgranego, zaangażowanego i kompetentnego zespołu.

Za wszystkie dokonania serdecznie dziękuję Pani Dyrektorko, a na nową, wybraną przedwczesnie, drogę życia życzę wielu radości i spełnienia.

Z szanami i szacunkiem

MS

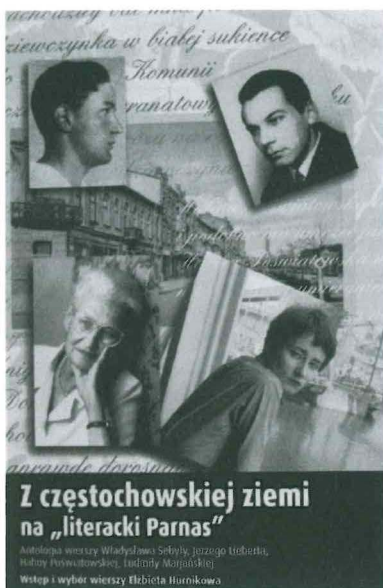

Pani Dyrektorka była gościem specjalnym na wrześniowym posiedzeniu Senatu, gdzie JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski dał

wyraz swego uznania dla rzetelnej pracy i oddania, zaangażowania mgr Katarzyny Nabiałek w sprawy naszej ksiąznicy.

Fot. A. Pietrzyk

PROMOCJA W MUZEUM

26. października w reprezentacyjnej sali pięknie odnowionego częstochowskiego Ratusza odbyła się promocja książki *Z częstochowskiej ziemi na „literacki Parnas”*. Jest to antologia wierszy Władysława Sebyły, Jerzego Lieberta, Haliny Poświatowskiej i Ludmiły Marjańskiej poprzedzona obszernym wstępem Elżbiety Hurnikowej, która dokonała też wyboru wierszy. Książkę wydało Muzeum Częstochowskie.

Inicjatorem tego przedsięwzięcia był Prezydent Miasta Częstochowy – Tadeusz Wrona, co zostało podkreślone we wstępie. Publikacja ta wzbogaca wizerunek kulturalny miasta i okolicy, przypomina jego piękne tradycje. Wielu czytelników wie o tym, że Halina Poświatowska pochodzi z Częstochowy – wszak tutaj odbywają się od lat konfrontacje poetyckie jej imienia – a Władysław Sebyła – z Kłobucka, natomiast mniej znanym faktem jest pochodzenie Ludmiły Marjańskiej czy Jerzego Lieberta, poetów urodzonych właśnie w naszym mieście, choć nie związanych z nim na stałe. W publikacji tej spotykają się, zatem, różne osobowości twórcze, które łączą wspólne korzenie. Każda z postaci reprezentuje własny warsztat artystyczny, własną poetykę i wizję świata. Twórcy ci związani byli z różnymi nurtami życia kulturalnego bądź z grupami literackimi, ale zdobyli sobie odrębną pozycję i osobne miejsce na mapie poetyckiej XX wieku. Autorka wstępu nie próbuje wysnuwać wniosków o jakiegokolwiek wspólnocie łączącej omawianych poetów, koncentruje się przede wszystkim na tym, jaki wkład wnieśli do polskiej literatury minionego stulecia.

Książka wydana została w atrakcyjnej formie, wzbogacona o materiał fotograficzny oraz o biogramy poprzedzające wiersze każdego z poetów. Okładkę zaprojektowała Magdalena Wieczorek-Szmal.

Na spotkanie w Ratuszu przybyło wiele osób, a wśród nich Prezydent Tadeusz Wrona, naczelnik Wydziału Kultury Urzędu Miasta Ireneusz Kozera i inni przedstawiciele władz miasta, instytucji kulturalnych oraz wielbicieli poezji Sebyły, Lieberta, Poświatowskiej i Marjańskiej, a także pisarze i artyści. Gości przywitał dyrektor Muzeum Częstochowskiego oraz redaktor Wydawnictwa Janusz Jadczyk, po czym głos zabrał Prezydent Tadeusz Wrona, podkreślając wagę takich inicjatyw, jak wydanie książki *Z częstochowskiej ziemi...*, przełamujących powierzchowne, stereotypowe postrzeganie Częstochowy. Rozmowę z autorką wstępu prowadziła dr Elżbieta Wróbel, adiunkt w Instytucie Filologii Polskiej AJD, koncentrując się na najważniejszych i najbardziej interesujących aspektach publikacji. Wieczór uświetnił występ takich artystów jak: Małgorzata Marciniak i Artur Barciś, którzy recytowali wiersze „bohaterów” antologii oraz Aleksandra Szwejkowska-Belica, która oczarowała publiczność grą na skrzypcach.

Dr Wróbel określiła książkę m.in. jako „album rodzinny”; atmosfera panująca w pięknej ratuszowej sali była również rodzinna, do czego przyczynili się organizatorzy wieczoru oraz goście, którzy z wielką uwagą i wrażliwością uczestniczyli w tym spotkaniu.

Natalia Hurnik (fot. N. Hurnik)

GOŚCIE Z NIEMIEC W AJD

W dniach od 16 do 19 października br. Zakład Pracy Socjalnej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie gościł panie: Elke Grüell (pracownika administracji) i Agnes K. Borski (studentkę i przedstawicielkę samorządu studenckiego) z Allgemeiner Studierendenausschuss der Evangelischen Fachhochschule Reutlingen (Wyższej Szkoły Pracy Socjalnej) z Ludwigsburg w Niemczech. Panie przyjechały na zaproszenie Zakładu Pracy Socjalnej kierowanego przez dr Mariolę Mirowską. Organizatorem pobytu była dr Monika Kowalczyk-Gnypp, współpracującą z uczelnią w Ludwigsburgu, pracownik ZPS Akademii im. Jana Długosza. W imieniu władz uczelni gości przywitała Prodziekan ds. Nauki Wydziału Pedagogicznego dr Danuta Marzec.

Głównym celem wizyty była koordynacja działań w ramach współpracy dotyczącej wymiany nauczycieli dydaktycznych i studentów.

W czasie pobytu panie miały możliwość uczestniczyć w zajęciach z elementów psychoterapii i socjoterapii prowadzonych przez prof. dr hab. Jarosława Jagiełę i kontaktu interpersonalnego przez mgr Mariusza Bugara.

Czas wolny był przeznaczony na zwiedzanie naszego miasta i jego okolic. W pierwszym dniu: ruiny zamku w Olsztynie i Sanktuarium Jasnogórskie. Drugiego dnia Ratusz, Planetarium oraz Miejska Galeria Sztuki – wystawa malarstwa Zdzisława Beksińskiego.

18 października w przeddzień wyjazdu odbyło się spotkanie studentów pracy socjalnej AJD z gośćmi z Niemiec. W trakcie tego spotkania nasi studenci mogli dowiedzieć się wielu informacji na temat przebiegu studiów w Ludwigsburgu. Pytania, jakie głównie padały: jak długo trwają studia, jakie są formy zaliczenia, możliwość zatrudnienia po ukończeniu studiów, jak studenci w Ludwigsburg spędzają czas wolny od zajęć.

Mamy nadzieję, że pani Elke Grüell i Agnes Borski będą mile wspominać pobyt na naszej uczelni jak i również w naszym mieście.

Od lewej: dr Monika Kowalczyk-Gnypp, p. Elke Grüell i Agnes Borski

Izabela Wrona

Służbowe wożenie

Od faraonów trwają te praktyki,
Zmieniają się ciągle tylko lektyki.

Oszczędniej

Gdyby skasować tabor służbowy.
Korony VIP-om spadłyby z głowy?

Coś nie tak

Lansując program oszczędności
Godzi się sobie drogę mościć?

Nowobogacki

Mało sobie wiedzę ceni
Więcej wkłada do kieszeni.

Pretorianin

Mając usta pełne frazesów,
Partyjnych strzeże interesów.

Mędzy lizusami

Rosną w pychę w woni kadzidła,
Wchodząc sobie od tyłu bez mydła.

Zbigniew Grzędzielski

SENTYMENTALNE SPOTKANIE

W czerwcu br. Komitet Organizacyjny II Światowego Kongresu Częstochowian zwrócił się do JM Rektora prof. dra hab. Janusza Berdowskiego, by podobnie jak przed dwoma laty zechciał podjąć uczestników Kongresu organizując w AJD panel nauka. Do spotkania doszło 22 września. Współorganizatorami byli Prorektorzy AJD: prof. dr hab. Zygmunt Bąk i dr Jerzy Mizgalski. W murach Uczelni goszczono częstochowian nie tylko z Polski, ale także z zagranicy. Było to spotkanie sentymentalne, ale również miało charakter promocyjny – wspomina gospodarz wieczoru JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski.

Do zebranych na krótko dołączył Prezydenta Miasta dr Tadeusz Wrona. W kilka dni później przekazał podziękowania Panu Rektorowi nie tylko za gościnę, ale za osobisty udział

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY
dr inż. Tadeusz Wrona

Częstochowa, 2 października 2006 roku

Jego Magnificencja
Rektor Akademii im. J. Długosza
w Częstochowie
prof. dr hab. Janusz Berdowski

Szanowny Panie Rektore,

Mam przyjemność złożyć Panu serdeczne podziękowania za włączenie się w działania związane z organizacją zakończonego przez kilkanaście dni 2. Światowego Kongresu Częstochowian, a szczególnie za organizację przez Uczelnię spotkania osób reprezentujących świat nauki.

Pragnę podkreślić, iż sukces 2. Światowego Kongresu Częstochowian zawdzięczamy również Państwa przychylności i zainteresowaniu dla spraw naszego miasta. Cieszę się, iż zechciał Pan osobiście uczestniczyć w realizacji tego przedsięwzięcia i zapraszam do dalszej współpracy przy podejmowaniu nowych zamierzeń i inicjatyw związanych z Częstochową, zgłaszanych przez uczestników tegorocznego Kongresu.

Jeszcze raz dziękując, życzę Panu oraz kadrze naukowej uczelni realizacji wszelkich planów i zamierzeń w rozpoczynającym się roku akademickim.

Z poważaniem

Tadeusz Wrona

z częstochowianami, którzy choć żyją i pracują w różnych miejscach świata łączy wspólna nić – nauka.

Fot. Z. Ziarkowski

ŻYDZI – CZĘSTOCHOWIANIE

W dniach 9–12 października odbył się drugi zlot częstochowskich Żydów. Może tych, co opuścili miasto w bezlitosnych dla nich czasach nie było już wielu, ale byli ich potomkowie (do drugiego pokolenia), by przez kilka dni, w życzliwej dla nich atmosferze stworzonej przede wszystkim przez władze miasta, odnaleźć ślady przeszłości. Odnaleźć ulice, domy, groby... Przyjechali z całego świata. Jak nam mówiono ponad 140 osób przyleciało ze Stanów Zjednoczonych, ponad 60 – z Izraela, a nie zabrakło też gości z Australii. Ani kilometry dzielącej przestrzeni, ani obecna narodowość nie miały znaczenia wobec chęci zjednoczenia się i spotkania w ich lokalnej ojczyźnie. Właśnie w Częstochowie, gdzie niejedni z uczestników zlotu żył, gdzie przodkowie niejednego gościa stracili życie.

W uroczystości związane z zlotem włączyli się aktywnie pracownicy AJD. Trzeba podkreślić, że „duchem” wielu akcji ze wspólnotą żydowską jest historyk, dr Jerzy Mizgalski, Prorektor ds. Nauczania i Wychowania. Ale i JM Rektor prof. dr hab. Janusz Berdowski zaznaczył swą obecnością kilka punktów bogatego programu zlotu.

Gdzieniedzie byliśmy i my z naszym redakcyjnym obiektywem. Pozwolę sobie na osobistą dygresję. W trakcie spotkania w Li-

ceum Plastycznym im. Jacka Malczewskiego w Częstochowie, przy stołach biesiadnych pod gołym niebem, padło z ust Pani Minister Ewy Junczyk-Ziomeckiej, Podsekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP stwierdzenie, że oto jesteśmy dziś w największej suce w Polsce. Siegnęłam po „Mini słownik podstawowych terminów judaistycznych” autorstwa Magdy Bendowskiej. Wiedzą, zaczerpniętą z tego źródła, pragnę podzielić się z Czytelnikami. „Suka – kuczka, szałas budowany na Sukot, mający przynajmniej trzy ściany, stojący pod gołym niebem, tzn. nie pod drzewem, ani w środku budynku. Powinien być także zdobiony. Spożywa

się w nim także posiłki podczas trwania święta”. Następne hasło w słowniku: „Sukot – «Święto szałasów», znane także w Polsce także pod nazwą święta kuczek, rozpoczynające się 15-tego Tirszi, obchodzone przez 8 dni w Izraelu, a 9 w diasporze. Przypada na jesieni, po zebraniu plonów z pól, sadów i winnic. Charakteryzuje je wesołość i radość ze zbiorów oraz modlitwy o deszcze i bogate plony w roku następnym. Po niewoli babilońskiej nadano mu znaczenie historyczne, wiążąc je z wyjściem Izraelitów z Egiptu. Szalasy budowane z okazji święta mają przypominać ich wędrówkę przez pustynię. Spożywa się w nich posiłki, ortodoksyjni Żydzi nocują w nich, jednak w chłodniejszym klimacie nie jest to obowiązkowe. W okresie Drugiej Świątyni przyjął się zwyczaj układania świątecznego bukietu, Lulawu, nad którym odmawia się modlitwę. Pod koniec modłów wyjmują się Torę i obnosi dookoła Bimy. Siódmy dzień Sukot zwany jest Hoszana Raba, ósmy Szemini Aceret, dziewiąty Simchat Tora.”

Uff, trudno przejść przez mnogość tych terminów, ale jest to niezbędne, by zrozumieć, co znaczyły kosze z kwiatami i owocami w pobliżu miejsca, gdzie Naczelny Rabin Polski i Warszawy Michael Schudrich z udziałem kantora Sihma Kellera odmawiał modlitwę i przemawiali dostojni goście, wśród nich były ambasador Izraela Szewah Weiss i Prezydent Miasta Tadeusz Wrona.

W czasie spotkania w Częstochowskim Ratuszu, przy tronie papieskim – najcenniejszym chyba elementem zbiorów częstochowskiego muzeum – był czas przemówień i wymiany szczególnych upo-

ŻYDZI CZĘSTOCHOWIANIE

– WSPÓLISTNIENIE, HOLOKAUST, PAMIĘĆ

Pod redakcją Jerzego Mizgalskiego
ze wstępem Zygmunta Rolata

czyły miejsca szczególnie związane z losami częstochowskich Żydów: z Nowego Rynku, przez Krakowską, Strażacką do częstochowskiego Umschlagplatzu przy bocznicy kolejowej, skąd odjeżdżały transporty do Tremblinki, a gdzie w przyszłości stanie pomnik upamiętniający pomordowanych Żydów Częstochowia. Kadysz odmówił rabin Mark Kiel. Uczestnicy zlotu odwiedzili Duże i Małe Getto, złożyli wieńce na Placu Bohaterów Getta oraz na miejscu kaźni na ulicy Kawiej, odwiedzili wiele innych miejsc ważnych dla Żydów Częstochowian: miejsca, gdzie stała Stara Synagoga rabina Asza (Wilsona 34), Moebellager, Nowa Synagoga (gdzie obecnie stoi gmach Filharmonii częstochowskiej), Garibaldię. Mykwa, Szpital Hebrajski itp. ... Nie sposób przedstawić bogatego programu, w którym było miejsce i na oficjalne spotkania, i na indywidualne modlitwy nad grobami bliskich, i na wycieczki po kraju przodków.

Na koniec warto wspomnieć o imprezach towarzyszących: bankietach koncertach, I Sesji Plenarnej Światowego Związku Żydów Częstochowian i Ich Potomków, przedstawieniu „Szeba” w Teatrze Mickiewi-

minków. JM Rektor wręczył co niektórym jeszcze pachnącą farbą drukarską pracę, zebraną i wydaną przez oficynę wydawniczą AJD im. St. Podobińskiego pt. „Żydzi – Częstochowianie. Współlistnienie. Holocaust. Pamięć” pod redakcją dra Jerzego Mizgalskiego.

Książka, wydana ze środków Zygmunta Rolata, stanowiąca pokłosie konferencji pod tym samym tytułem, a która miała miejsce w murach naszej Uczelni w dniach 22–23 kwietnia 2004 roku, zawiera 18 naukowych wystąpień uczestników konferencji. Otwiera ją wstęp autorstwa Redaktora Naukowego Jerzego Mizgalskiego, „Garstka wspomnień” Zygmunta A. Rolata i trzy wystąpienia podczas otwarcia konferencji: ks. abp. Stanisława Nowaka, Metropolity Częstochowskiego, Tadeusza Wrony, Prezydenta Częstochowy i Geralda C. Andersona, Konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w Polsce.

W dniu 11 października pracownicy i studenci AJD z JM Rektorem prof. dr. hab. Januszem Berdowskim na czele wzięli udział w marszu pamięci, którego trasę wyzna-

cza w rewelacyjnym wykonaniu członków Młodzieżowego Domu Kultury w Częstochowie, wystawie jubileuszowej znanego częstochowskiego plastyka Wojciecha Kołsuta, ekspozycji w pomieszczeniach teatru, spotkaniach w Archiwum Miejskim, Muzeum Miejskim. Muzeum Wyobraźni malarza Sętowskiego.

Organizatorzy przewidzieli też w programie punkt niby zwyczajny, ale jakże szczególny dla uczestników zlotu: „spacer po mieście, by zobaczyć po latach oraz pokazać naszym dzieciom, gdzie mieszkaliśmy, chodziliśmy do szkoły, modliliśmy się...”

Filharmonia Częstochowska

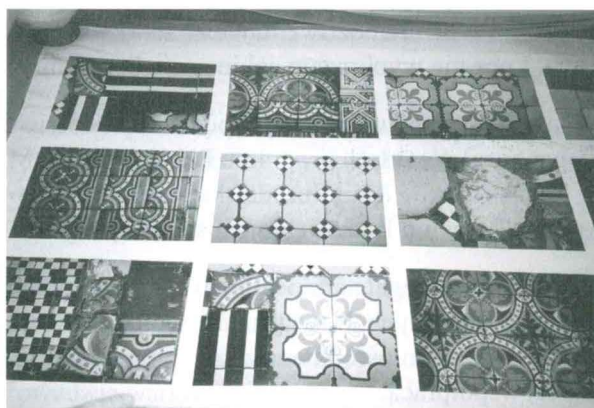
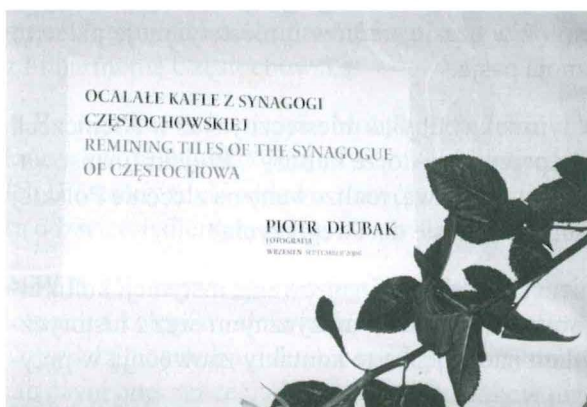
Koncert symfoniczny

W RAMACH ŚWIATOWEGO ZJAZDU
ŻYDÓW-CZĘSTOCHOWIAN I ICH POTOMKÓW

SYMPHONIC CONCERT WITHIN THE CONFINES
OF THE WORLD'S CONVENTION OF CZĘSTOCHOWA JEWS
AND THEIR DESCENDANTS

11 PAŹDZIERNIKA 2006
GODZ. 19.00

SALA KONCERTOWA

WYWIAD MIESIĄCA

Rozmowa z Agatą Wrześniewską-Hołydką z Instytutu Muzyki

Fot. A. Pietrzyk

A.P.: Witaj, Agatko, w Redakcji. Zaprosiłam Cię dzisiaj niejako „na deser”, na mój ostatni wywiad z ciekawymi osobami, które przez wiele lat „wyłuskiwałam” z naszej społeczności, by ich dokonania i pasje przybliżyć naszym Czytelnikom. Nie ukrywam, że finał dziennikarskiej działalności chciałam uwieńczyć rozmową z osobą nie tylko wyróżniającą się, ale – nie ukrywam – miłą. Którą podziwiam i darzę sympatią. Podziwiam za artystyczne dokonania i umiejętność łączenia żmudnej pracy nad warsztatem muzycznym, której efekty miałam okazję kilkakrotnie podziwiać, z normalnym, przeznaczonym każdej kobiecie, życiem rodzinnym.

Wybrałam Cię jako ostatniego rozmówcę „Res Academicae” jeszcze z jednego powodu. Czuję się wobec Ciebie winna. Ty, obarczona przez Dyрекcję Instytutu Muzyki funkcją korespondenta dla Redakcji, do poprzedniego numeru przygotowałaś roczne dokonania swoich koleżanek i kolegów, chcąc ich zaprezentować, a mnie zabrakło na nie stron. Jest mi szczególnie niezręcznie, bo choć od wielu lat, jeszcze za kadencji Rektora śp. Prof. dra hab. Edwarda Polanowskiego, obowiązuje zarządzenie obligujące wszystkie jednostki do sukcesywnego dostarczania materiałów do Biuletynu, niestety przepływ informacji nie funkcjonuje na tej zasadzie. Może mój następca prętniej uskuteczni obligujące naciski. Gdy w 1997 roku – za czasów Rektora prof. dra hab. Ryszarda Szweda – zmieniłam formułę pisma, mój przełożony, Prorektor ds. Nauki, zaproponował Dziekanom – zgodnie z intencją Rektora – wytypowanie korespondentów wydziałowych. Ta próba też skończyła się niepowodzeniem. I teraz, po latach zjawiałaś się w Redakcji jako korespondent Instytutu Muzyki i zostałam odrzucona. Mea culpa! Siły wyższe!

Ale dość preambuły. Czas poddać się pytaniom, których przygotowałam Ci niemało. Zacznę od „babskiego”. Do niego skłoniło mnie wspomnienie mojej szkolnej przyjaciółki, Ani Obolewskiej-Krauze (nota bene w początkowych latach jestestwa naszej Uczelni naszego pracownika, potem pianistki Filharmonii w Linz), która doskonaląc warsztat ćwiczyła około siedmiu godzin dziennie. Ostatnie lata szkoły ogólnokształcącej kończyła systemem eksternistycznym, w roli matki wyręczała ją jej matka i przyjaciele – niejednokrotnie i ja „dotleniałam” jej córeczkę Dorotkę. Ty założyłaś rodzinę. Ile godzin dziennie ćwiczysz? Jak to toleruje Twój mąż? Czy w organizacji życia rodzinnego wspiera Cię rodzina? Wybrałaś zawód, w którym do sukcesu dochodzi się nie tylko talentem, ale i żmudnymi ćwiczeniami. Jak to wszystko godzisz?

A.W.H.: Na przestrzeni ostatnich dwu lat faktycznie wiele zmieniło się w moim życiu. Jednakże taka zmiana to zwykła kolej rzeczy i wydaje mi się, że pogodzenie życia rodzinnego z zawodem pianistki jest trudne ale NIE niemożliwe. Ćwiczę teraz trochę mniej, niż w czasie studiów i, niestety, moje palce to czują. Lecz nie wyobrażam sobie życia bez grania. To moja pasja.

A.P.: Wiem, że nawet wakacje spędzasz pracowicie. W tym roku odbyłaś miesięczny staż w Niemczech (Papenburg) w ramach programu PHARE 2003 „Miejsca pracy w sektorze kultury”. Projekt finansowany jest ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa, realizowany na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Co pobyt w Papenburg wniesie do Twego życia?

A.W.H.: Staż polegał na zapoznaniu się z funkcjonowaniem i sposobami finansowania instytucji kulturalnych i edukacyjnych. Nawiązałam kontakt z trzema prywatnymi szkołami muzycznymi oraz z historyczno-ekologicznym ośrodkiem szkoleniowym (HOEB). Mam nadzieję, że te kontakty zaowocują w przyszłości współpracą.

A.P.: O ile pamiętam, z naszą Uczelnią związałaś się jeszcze jako studentka Akademii Muzycznej w Katowicach. Proszę o krótkie C.V. z tego okresu.

A.W.H.: Po skończeniu studiów najtrudniej jest zachować ciągłość w ćwiczeniu i koncertowaniu. Od 2004 roku współpracuję z Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie, a od 2001 roku z SILESIA – Instytucją Promocji i Upowszechniania Muzyki w Katowicach. Ostatnio wzięłam udział w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Marsali (Włochy), gdzie zajęłam V miejsce. Owocem tego wyjazdu była propozycja Recitalu w Carcassone (Francja). Koncert odbył się 18 sierpnia br.

A.P.: W Waszym Instytucie pracował znakomity kompozytor, przemiły człowiek, prof. Edward Bogusławski. O zmarłych przypominamy sobie często jedynie w dniach listopadowych. Niedawno, przy okazji Święta Zmarłych, dawaliśmy wyraz pamięci o nich stojąc przy grobach bliskich, uczestnicząc w nabożeństwach żałobnych. Jak Instytut uczcił pamięć zmarłego Profesora?

A.W.H.: Można by rzec, wyprzedzając tegoroczne Święto Zmarłych. Do osoby Profesora odnosimy się nie tylko z należną Mu czią i nieustanną sympatią. Zasłużył na wieczne miejsce w sercach i pamięci pracowników Instytutu. Ale szczególnie ludzie zasługują na utrwalenie ich dokonań dla potomnych na kartach książek. W grudniu 2005r. ukazała się książka wydana przez Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie pt. *„Emocja utkana z dźwięku. Edward Bogusławski Życie – Dzieło”*. Pani Anna Stachura – asystentka w Zakładzie Teorii i Pedagogiki Muzycznej – jest (razem z Moniką Biedą i Iwoną Bias) współautorką tej publikacji. W opisie książki czytamy: „(...) jest to biografia o charakterze dokumentacyjnym wybitnego twórcy oraz cenionego pedagoga związanego od roku 1954 ze środowiskiem muzycznym Katowic, a od 1979 - Częstochowy. Pokażny i znaczący dorobek twórczy Edwarda Bogusławskiego to formy solowe, kameralne, symfoniczne oraz wokalne – instrumentalne wykonywane na prestiżowych estradach krajowych i zagranicznych. (...) Publikacja zawiera: kronikę życia kompozytora, esej o muzyce Edwarda Bogusławskiego, bibliografię piśmiennictwa oraz twórczości kompozytorskiej, tematyczny przewodnik kompozytorski jako kompendium i optymalna synteza wielokierunkowych informacji o dziełach i ich twórcy. (...) Dodatkowym walorem publikacji są bardzo interesujące wypowiedzi samego kompozytora dotyczące Jego doświadczeń twórczych i poglądów artystycznych. Do książki dołączona jest płyta z nagraniami archiwalnymi utworów kameralnych Edwarda Bogusławskiego dokonanych przez Polskie Radio Katowice”. Całość przedsięwzięcia finansowana była z grantu uczelnianego.

Obecnie pani Stachura jest w trakcie przygotowywania pracy doktorskiej na temat muzyki Edwarda Bogusławskiego.

A.P.: Wspomniałaś Agatko o płycie z nagraniami utworów Waszego nieżyjącego Profesora. To nie jedyna płyta dokumentująca dorobek artystyczny pracowników Instytutu Muzyki.

A.W.H.: Nie wymienię wszystkich, ale wspomnę o ostatnim nagraniu pracowników Instytutu Muzyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na płycie kompaktowej. Znajdują się na niej m.in. dzieła takich mistrzów jak: Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Ludwig van Beethoven. W nagraniu materiału wzięli udział: Ludomira Gładman i Robert Gawroński – fortepian, Rafał Jarczewski i Andrzej Otremba – gitara, Ewa Biegas – sopran, Maciej Zagórski – fortepian, Chór Instytutu Muzyki AJD prowadzony przez Przemysława Jeziorowskiego, oraz dyrygent Jerzy Swoboda. Nagrania powstały we współpracy z Filharmonią Częstochowską.

A.P.: Agatko, w Instytucie Muzyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie pracują pedagodzy, którzy swoją działalnością artystyczną potwierdzają ogromne znaczenie kultury i sztuki w naszym życiu. Ich codzienny trud i wkład w rozwój pedagogiki i metodyki (w tym pedagogiki i metodyki instrumentalnej) są odzwierciedleniem faktu, ile można i trzeba uczynić na tym, jakże ważnym, polu.

A.W.H.: Na potwierdzenie tego faktu chciałabym przytoczyć wszystkie dokonania moich mistrzów, koleżanek i kolegów, ale wiem, że moja wypowiedź musi być ograniczona. Wymieniając tylko jednych, skrzywdziłabym drugich. A u nas każdy artysta musi potwierdzać swoją aktywność w różnych formach i to czyni poprzez recitale, koncerty, udział w jury, prowadząc warsztaty...

A.P.: Ale też pisząc prace teoretyczne.

A.W.H.: Dla przykładu przedstawię „świeży” dorobek koleżanki Maryli Renat. „*Przemiany stylistyczne koncertu skrzypcowego w muzyce włoskiej przełomu baroku i klasycyzmu*” to artykuł jej autorstwa. Artykuł ukończony został w styczniu 2006r., a realizowany był w ramach grantu uczelnianego. Maryla Renat – adiunkt w Zakładzie Teorii i Pedagogiki Muzycznej; studia ukończyła w Akademii Muzycznej w Katowicach na Wydziale Kompozycji, Teorii i Dyrygentury (specjalność: Teoria – dyplom z wyróżnieniem) oraz na Wydziale Instrumentalnym (Pedagogika Instrumentalna, specjalność: skrzypce). Doktorat uzyskała w 1998 r. w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie na podstawie dysertacji „*Ewolucja techniki kompozytorskiej Grażyny Bacewicz*”. Od 2004r. pani Renat jest członkiem Sekcji Muzykologów przy Związku Kompozytorów Polskich w Warszawie.

W styczniu tego roku ukończyła cykl artykułów popularnonaukowych, zatytułowanych: *Dzieje polskiej miniatury skrzypcowej*, który został wysłany do miesięcznika „Muzyka 21”.

Pani Maryla Renat brała też udział w trzech konferencjach muzykologicznych, na których wygłosiła referaty dotyczące problematyki polskiej twórczości skrzypcowej:

- *Utwory skrzypcowe Romualda Twardowskiego*. Ogólnopolska Konferencja na temat: „Romuald Twardowski – kompozytor, pedagog i społecznik”, Instytut Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz, 13 stycznia 2006 r.
- *Faktura skrzypcowa w utworach Grażyny Bacewicz*, Sympozjum pod hasłem: „Kompozytorzy a modernizm i postmodernizm”, Instytut Muzykologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 31 marca 2006.
- *Romans skrzypcowy w muzyce polskiej przełomu XIX i XX wieku – przykład gatunku liryki instrumentalnej (problem formy ekspresji)*. XXXV Ogólnopolska Konferencja Muzykologiczna ZKP pod hasłem: „Gatunek muzyczny: teorie, zastosowania, przemiany”, Instytut Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego, 28 kwietnia 2006 r.

W „Wychowaniu Muzycznym w Szkole” (2005, nr 5) ukazały się dwa artykuły pani Anny Grajpel – również pedagoga Instytutu Muzyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie: „*Plastyka w metodzie Delacroze’a a taniec*”. „*Letnie spotkanie z tradycyjną kulturą muzyczną*”.

Nie dalej jak w październiku pracownik Naszego Instytutu mgr Wanda Malko olśniewająco – jak ludzie mówią – obroniła pracę doktorską nt. „*Życie muzyczne Częstochowy w latach 1918–1939*” na Wydziale Filozoficzno-Historycznym. Uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historia.

A.P.: Świadczy to o dużym wachlarzu zainteresowań i możliwości prezentacji pracowników Waszego Instytutu.

A.W.H.: To dodam jeszcze coś, co być może Panią zaskoczy. Muzykoterapia jest tą dziedziną medycyny, która ostatnimi czasy zdobyła niezwykłą popularność wśród osób sceptycznie dotąd nastawionych do „leczenia poprzez muzykę”. Od marca do maja 2006r. pani dr Elżbieta Szwed z Zakładu Teorii i Pedagogiki Muzycznej organizowała i prowadziła praktyki dla studentów w Śląskim Centrum Rehabilitacji „Repty Śląskie”. W ramach przedmiotu *Teoretyczne podstawy nauki o muzykoterapii*, wygłosiła cykl wykładów autorskich pt. „*Terapia muzyką – metody i techniki stosowane w rehabilitacji osób niepełnosprawnych*”.

W grudniu 2005 roku ukazała się płyta CD „*Divertimento*”, na której możemy usłyszeć nagrania m.in. takich dzieł jak: Sonata na 2 fortepiany i perkusję Béli Bartoka, Divertimento Jerzego Bauera, czy też Divertimento R.L.Finney’ego. Wśród wykonawców znaleźli się pedagodzy Instytutu m.in.: Robert Gawroński – fortepian, Anna Zmarzły – flet, Andrzej Michalak – perkusja, Jan Wieczorek – perkusja. Ewę Grabowską – akordeonistkę mogliśmy usłyszeć w dwu recitalach solowych. 28 kwietnia 2006 r. wystąpiła w Centrum Kultury w Raciborzu, a 5 czerwca w Towarzystwie polsko-niemieckim im. A. Holtza w Kętrzynie. W maju mieliśmy też okazję usłyszeć koncert muzyki hiszpańskiej, a to dzięki gitarzyście – Rafałowi Jarczewskiemu. Wspólnie z Małgorzatą Komorowską (flet) wystąpili w Galerii „Audiowizualnej” w Krakowie, wykonując dzieła m.in. Astora Piazzoli („Libertango”, „Historia Tanga”), którego kompozycje od wielu lat cieszą się niezmierną popularnością.

Gabriela Szendzielorz-Jungiewicz – pedagog pianistka w Zakładzie Dydaktyki Instrumentalnej – koncentruje swoje zainteresowania wokół muzyki współczesnej. W lutym na XXV festiwalu „*Musica Polo-*

nica Nova” we Wrocławiu pani Szendzielorz-Junkiewicz wykonała V Koncert fortepianowy B.Schaefera z towarzyszeniem orkiestry „Camerata Silesia” pod dyrekcją Anny Szostak. Śląski Festiwal Muzyki Współczesnej, po raz kolejny organizowany w Akademii Muzycznej w Katowicach, cieszy się dużym zainteresowaniem melomanów. Utwory kompozytorów takich jak: M.Persson (*Campane II*), A.Dziadek (*Dzwony*), R.Twardowski (*Symfonie dzwonów*) zabrzmiały w wykonaniu pani Szendzielorz-Junkiewicz.

A.P.: Oj, zapędziłaś się Agatko. Chyba chciałabyś przedstawić dokonania wszystkich swoich koleżanek i kolegów, a na to nie starczy nam czasu i miejsca na łamach pisma. Ci nie wymienieni teraz muszą nam obu wybaczyć, że dalszej listy dokonań nie przedstawisz. Ale nie wątpię, że środowisko lokalne będzie mieć sposobność spotkać się z ich twórczością w całej gamie ich artystycznych możliwości.

A.W.H.: Szkoda, bo czuję się winna wobec zespołu Instytutu Muzyki, który prężnie działa, przynosząc chlubę naszej Akademii.

A.P.: Jestem pewna, że nadchodzący czas przyniesie im kolejne sukcesy, a Redaktor, który przejmie moje obowiązki, nie będzie tak bezwzględny w limitowaniu łamów „Res Academicae”. Wszystkim pedagogom-artystom z Instytutu Muzyki życzę sukcesów, a Tobie dziękuję za rozmowę i krótki okres współpracy jako korespondenta Instytutu. Liczę, że będziecie w Instytucie o mnie pamiętać serwując zaproszenia na swoje koncerty.

*Z Agatą Wrześniewską-Hotdyk
rozmawiała Anna Pietrzyk*

*I. Puławska, „Manekiny” /akwaforta, akwatinta
Pracownia Specjalizacji Grafiki prof. R. Osadczego*

MŁODE, MĄDRE I AMBITNE

Wysokie Obcasy Nr 44 (394) z dnia 4 listopada 2006 (dodatek do *Gazety Wyborczej*) zaprezentowały pięć młodych, mądrych i ambitnych Polek ze świata nauki, które znalazły miejsca pracy i uznanie za granicą.

Trafiają na najlepsze uczelnie i do prestiżowych instytutów, są w międzynarodowych zespołach badawczych i dokonują ważnych odkryć. Polki dołączyły do naukowego świata bez granic

TEKST I ZDJĘCIA • MONIKA BEREŻECKA I MONIKA REDZISZ/ZORKA PROJEKT

**Bożena Woźna, informatyczka:
Weryfikacja modelowa
okazała się fajna**

Pochodzę ze Stanek, wioski w byłym województwie częstochowskim. Mama jest krawcową, tata murarzem. Chodziłam do wiejskiej szkoły, miałam same piątki. Bardzo lubiłam matematykę tak jak tato, ale on nie mógł się kształcić. Na studia matematyczne pojechałam do Opola. Na II roku miałam pierwszy kontakt z komputerem. Po III – studio-

wałam równolegle matematykę i informatykę. Na V zaczęłam uczyć informatyki w liceum.

Zostałam magistrem matematyki ze specjalizacją informatyczną i wkrótce potem asystentem na WSP w Częstochowie. Przez długi czas mieszkalam z rodzicami w Stankach. Wyjeżdżałam do pracy o siódmej rano, wracałam o 22. Żeby się doktoryzować, musiałam nawiązać współpracę z innym ośrodkiem. Doc. dr hab. Wojciech Penczek z IPI PAN w Warszawie zaproponował mi, żebym zajęła się ograniczo-

10

WYSOKIE OBCASY • 4 LISTOPADA 2006

„Trafiają na najlepsze uczelnie i do prestiżowych instytutów, są w międzynarodowych zespołach badawczych i dokonują ważnych odkryć. Polki dołączyły do naukowego świata bez granic”. Londyńską listę otwiera Bożena Woźniak, adiunkt w Instytucie Matematyki i Informatyki naszej Uczelni. Jako magister matematyk absolwent Uniwersytetu Opolskiego, pierwszą pracę podjęła w Wyższej Szkole Pedagogicznej. „Przez długi czas mieszkalam z rodzicami w Stankach [wioska w byłym województwie częstochowskim – *przyp.*

Redakcji]. Wyjeżdżałam do pracy o siódmej rano, wracałam o 22 – powiedziała Monice Redzisz z Redakcji *Wysokich Obcasów*. – Żeby się doktoryzować, musiałam nawiązać współpracę z innym ośrodkiem. Doc. dr hab. Wojciech Penczek z IPI PAN zaproponował mi, żebym zajęła się ograniczoną weryfikacją modelową. Miałam szczęście – weryfikacja modelowa okazała się fajna. Doktorat był odskocznią od codzienności, przygodą. Obroniłam go w 2003 roku. [Rada Naukowa Instytutu Podstaw Informatyki PAN na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2003 postanowiła uznać pracę doktorską za wyróżniającą – *przyp. Redakcji*]. [...] Zaraz potem dowiedziałam się o ofercie pracy w King's College w Londynie. I po pomyślnej rozmowie kwalifikacyjnej rozpoczęła się jej londyńska przygoda. „Praca tu wygląda inaczej niż w Częstochowie. System nauczania ukierunkowany jest na kształcenie wyspecjalizowanych pracowników w jednej dziedzinie. Myślę, że Polacy za granicą tak dobrze sobie radzą, bo mają szerszą wiedzę. Zajmuję się wykorzystaniem formalizmów matematycznych do weryfikowania systemów rozproszonych i wieloagentowych. Sprawdzam za pomocą metod matematycznych, czy dany program informatyczny nie ma ukrytych błędów. To bardzo ważne. [...]”

Praca naukowa bywa żmudna, ale jest fascynująca. Czasem idę przez park i nagle coś mi wpada do głowy. Mózg nie zawsze chce nas słuchać. Nie można pracować cały czas. Trzeba iść do kina, do restauracji, pogadać z przyjaciółmi o czymś innym niż informatyka, o tym, co nas boli i bawi. Mam tu dla siebie więcej czasu i nauczyłam się, że praca pracą, ale jest jeszcze życie. Rodziny nie mam. Nie było na to czasu.

Ale wracam do Częstochowy. Tego wymaga uczciwość. Mój instytut dał mi szansę wyjazdu na Zachód, moi koledzy prowadzili zastępstwa na moich zajęciach. Teraz z nowymi doświadczeniami możemy rozwinąć nasz wydział, mieć lepsze wyniki w rankingach i lepszych studentów. Chciałabym zrobić habilitację, znów przyjechać do Londynu i znów kolejne doświadczenia przenieść na grunt polski. Tylu wykształconych Polaków robi karierę na Zachodzie; brakuje ich w kraju. Informatyka to młoda nauka. Potrzeba nam doktorów habilitowanych i profesorów”.

Cieszymy się z postawy dr Bożeny Woźnej i jej naukowych osiągnięć w świecie. Cieszymy się także – choć pewnie to nieładnie z naszej strony – że nie tylko my przekazujemy informacje z pewnym opóźnieniem. Mamy potwierdzenie, że Pani Doktor dotrzymała słowa, obiecując powrót do kraju i macierzystej Uczelni. Jest już z nami od czerwca br.!

21 LISTOPADA DNIEM PRACOWNIKA SOCJALNEGO

„Pracownik socjalny powinien kierować się przede wszystkim dobrem człowieka, któremu służy, czy dobrem rodziny, grup środowiska. To dobro jednostki, rodziny, czy grupy bywa jednak różne i najpierw trzeba je określić. Inne ważne zasady to odpowiedzialność, uczciwość, sprawiedliwość. Poza tym najprostsze zasady zawiera Dekalog.”

Prof. Irena Lepalczyk

21 listopada br. po raz ósmy Zakład Pracy Socjalnej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie obchodził Dzień Pracownika Socjalnego. Praca Socjalna jest „młoda” specjalnością naszej uczelni, ale posiadająca już swoje tradycje. Do powstania tej specjalności przyczyniła się głównie pogarszająca się sytuacja społeczno-ekonomiczna naszego regionu i jego okolic. Spowodowało to wzrost zapotrzebowania na wykwalifikowaną kadrę wykładowców, która przygotowuje studentów do pełnienia tej profesji – Pracy Socjalnej.

W Polsce Dzień Pracownika Socjalnego obchodzony był po raz dziesiąty. Został on wprowadzony nowelizacją ustawy o pomocy społecznej z 1996 roku. Ważną rolę w ustanowieniu tego dnia odegrało Polskie Towarzystwo Pracowników Socjalnych (PTPS), które jest największą organizacją pracowników socjalnych w Polsce. Istnieje od 1987 roku. Wspiera pracowników socjalnych w ich działaniu na rzecz utrzymania i poprawy jakości świadczonych usług. Dbą o prestiż zawodu oraz popularyzuje jego znaczenie w społeczeństwie. Jest członkiem Międzynarodowej Federacji Pracowników Socjalnych (IFSW).

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie (wcześniej Wyższa Szkoła Pedagogiczna) rozpoczęła kształcenie studentów o specjalności Praca Socjalna w 1998 roku. Studenci kształcą się w trybie dziennym i zaocznym. Są to 5-letnie studia magisterskie. Od 2003 roku na uczelni istnieją również studia podyplomowe „Praca Socjalna i Organizacja Pomocy”. Studia przeznaczone są dla osób posiadających dyplom licencjacki

lub magisterski, przy czym preferowane są osoby mające wykształcenie w zakresie pedagogiki, pracy socjalnej, polityki społecznej, psychologii, socjologii lub teologii oraz są czynnymi pracownikami placówek socjalnych. Trwają 2 semestry. Ukończenie studiów jest równoznaczne z uzyskaniem specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Studia mają służyć wykwalifikowaniu kadry do kierowania placówkami służb społecznych, szczególnie w zakresie: umiejętności oceny potrzeb – diagnozy, planowania interwencji, opracowywania innowacyjnych projektów socjalnych – adekwatnych do potrzeb klientów, tworzenie lokalnych strategii i programów rozwiązywania problemów społecznych, superwizji i ewaluacji w pomocy społecznej.

Od prawej: Kierownik ZPS dr Mariola Mirowska, mgr Jarosław Duszak, prof. Carsten Otte (gościnnie z Hochschule für Sozialwesen Mannheim), dr Stanisława Czarnecka, dr Monika Kowalczyk-Gnyp

Z roku na rok coraz więcej studentów Pracy Socjalnej korzysta z szerokiego wachlarza możliwości poszerzania i rozwijania zainteresowań, jakie daje studiowanie tej specjalności. Są to m.in. konferencje regionalne i ogólnopolskie, wyjazdy zagraniczne (Anglia, Norwegia, Niemcy, Słowacja), realizowanie własnych projektów naukowych, wycieczki integracyjne. Od dłuższego czasu na uczelni działa Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej, które prowadzi badania naukowe i organizuje m.in. zbiórki charytatywne. Pieczę nad kołem sprawują: dr Izabela Krasiejko i dr Monika Kowalczyk-Gnyp.

Dobrze przygotowana kadra wykładowców Zakładu Pracy Socjalnej: dr Stanisława Czarnecka, dr Izabela Krasiejko, dr Monika Kowalczyk-Gnyp, dr Jarosław Duszak na czele z Kierownik ZPS panią dr Mariolą Mirowską, wkłada wiele serca i wysiłku w swoją pracę, aby przygotować przyszłych pracowników socjalnych do współczesnego rynku pracy.

Z okazji tego święta życzymy siły, wytrwałości, satysfakcji i sukcesów w pracy.

Izabela Wrona

Na zdjęciu: dr Izabela Krasiejko pracownik ZPS AJD w Częstochowie ze studentkami Koła Naukowego Pracowników Socjalnych oraz wychowawca i wychowankowie Środowiskowego Ogniska Wychowawczego nr 3 przy ul. Koziej w Częstochowie

Beneficjenci

Mają się czym wozić, jak z danych wynika,
Tylko dlaczego wszyscy na koszt podatnika?

Napiętnowany

Nie był przeciw ani za,
Ale swoją teczkę ma.

Zbigniew Grzędziński

PÓŁ ŻARTEM, PÓŁ SERIO

„Pół żartem, pół serio” – pod tym sugestywnym tytułem zamieszczamy dwoiste relacje z obozu naukowego. Jak przystało na poważne pismo zaczynamy od wersji „serio”, a że zachwyciła nas fantazja autorki relacji w formie multimedialnej prezentacji, w charakterze żartu przedstawimy i drugą wersję.

W dniach 22–31 lipca na terenie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą odbył się Obóz Naukowy Sekcji Ekologii i Ochrony Środowiska Koła Naukowego Studentów Nauk Przyrodniczych WMP AJD. Jego organizatorem był Dziekan WMP AJD prof. dr hab. Michał Wieczorek. Realizacja tego zamierzenia była możliwa dzięki hojności prezesa firmy ATMOTERM-EKOURBIS z Częstochowy Pana mgr Bogdana Knopa oraz wsparciu Prorektora ds. Nauki AJD prof. dr hab. Tadeusza Paneckiego oraz Prorektora ds. Nauczania i Wychowania AJD dr Jerzego Mizgalskiego.

Całość niezbędnej aparatury badawczej zapewnił Zakład Ekologii i Ochrony Środowiska WMP AJD. Kadre stanowili pracownicy ZEiOŚ: dr Anna Śliwińska-Wyrzychowska, dr Dariusz Świerczewski oraz dr Barbara Majchrzak. W pracach badawczych brała udział dr Maja Głowacka z Zakładu Ekologii i Ochrony Przyrody Wydziału Przyrodniczo-Technicznego Uniwersytetu Opolskiego specjalizująca się w ekologii cisa (*Taxus baccata*) oraz hydrogeolog, dr Joanna Karlikowska z Zakładu Hydrobiologii i Ochrony Wód WMP AJD. Odbyły się również dwa spotkania z dwoma pracownikami Oddziału Biura Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego z siedzibą w Kalinie (Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą). W czasie spotkania z mgr. inż. Piotrem Patrzykowskim uczestnicy obozu mieli możliwość przedyskutować problemy związane z prowadzeniem edukacji ekologicznej wśród młodzieży i dorosłych. Z kolei w zagadnieniu związane z ochroną przyrody ożywionej i nieożywionej na terenie PK wprowadził nas mgr Artur Wojtasik. W ramach poszerzania wiedzy na temat historii i kultury tego regionu zorganizowano spotkanie z leśniczym mgr inż. Małgorzatą Matejczyk, która barwnie przedstawiła historię zlokalizowanej na terenie miejscowości Zborowskie XVIII-wiecznej fabryki jednorazowych fajek. W obozie wzięło udział 7 osób studiujących na kierunku: Ochrona Środowiska.

W ramach obozu naukowego dokonano wstępnej waloryzacji florystycznej i zoologicznej dwóch obiektów proponowanych do objęcia ochroną w postaci użytku ekologicznego. Był to źródłenny staw „Chmielok”

Nymphaea candida

Ledum palustre

(na terenie którego w dużej ilości występuje grzybień północny *Nymphaea candida*) wraz ze zbiorowiskami brzegowymi oraz przylegającym do niego torfowiskiem (na którym występuje chroniony gatunek bagna zwyczajne *Ledum palustre*).

Drugim obiektem było zarastające żwirowisko w Cieszowej. Jest to topograficznie i siedliskowo urozmaicony teren z oczkami wodnymi,

płytkimi rozlewiskami i wysiękami wód, będący siedliskiem szeregu chronionych gatunków m.in. widłaka goździstego *Lycopodium clavatum*, oraz rosziczki okrągłolistnej *Drosera rotundiflora*. Nie udało się potwierdzić występowania na tym terenie widłaczka torfowego *Lycopodiella inundata*.

Na terenie tych obiektów zebrano bardzo bogaty materiał florystyczny i zoologiczny. Okazy zielnikowe po ostatecznej konserwacji i oznaczeniu włączone zostaną do zielnika naukowego Zakładu Ekologii i Ochro-

ny Środowiska AJD. Część materiału zoologicznego po zakonserwowaniu i oznaczeniu zostanie przekazana Parkowi Krajobrazowemu Lasy nad Górną Liswartą. Wyniki waloryzacji po opracowaniu zostaną opublikowane w postaci artykułu. Wyniki zostaną również przekazane pracownikom PK Lasy nad Górną Liswartą. Stanowią one cenną informację dotyczącą obecnego stanu zachowania badanego obiektu i mogą być praktycznie wykorzystane przy zabiegach ochronnych tam prowadzonych.

W ramach obozu przeprowadzono również badania dotyczące obrączkowania drzew przez dzięcioły, w celu picia soku. Ptaki wykuwają zwykle kilkanaście otworów w pniu żywych osobników. Z otworów wydostaje się sok, zawierający różne formy cukrów oraz witaminy, tłuszcze i białka. W ramach badań określono strukturę gatunkową i grubościową drzewostanu na powierzchniach badawczych. Zanalizowano drzewostan w celu określenia ewentualnych preferencji gatunkowych dzięciołów. Zbadane zostały również cechy biometryczne obrączek

Uzyskane wyniki poddane zostaną dalszej analizie a jej wyniki zostaną opublikowane.

Uczestnicy obozu mieli możliwość zapoznania z wybranymi obiektami przyrodniczymi na terenie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą. Obiekty te poza bogactwem przyrodniczym ilustrowały przykładowy sposób zagospodarowania tego typu obiektów zapewniający spełnienie ich funkcji rekreacyjno-edukacyjnej z zachowaniem wszelkich wymogów ochrony przyrody. Pierwszym z nich był projektowany użytek ekologiczny „Brzoza” obejmujący kompleks zarastających stawów hodowlanych stanowiących ostoję zwie-

Iris pseudacorus

Salvinia natans

rząt wodno-błotnych oraz roślin (m.in. chronionego kosańca żółtego *Iris pseudacorus* i wodnej paproci – salwini pływającej *Salvinia natans*). Drugim z nich wzorowo utrzymany użytek ekologiczny „Bagno w Jeziorze” pełniący jednocześnie funkcję okręgu wędkarskiego. Obiekt ten to podlegający procesowi zatorfiania naturalny dystroficzny zbiornik wodny z otaczającym go torfowiskiem.

Uczestnicy obozu mieli możliwość obserwacji typowego dla takich siedlisk doskonale wykształconego torfowiska w typie torfowiska wysokiego z masowo występującym objętym ochroną gatunkami torfowisk: bagnem zwyczajnym (*Ledum palustre*) i owadożerną rośliczką okrągłolistną (*Drosera rotundifolia*). Trzecim była osobliwość w skali województwa, jaką jest pomnikowe stanowisko różanecznika katawbijskiego, w odmianie wielkokwiatowej

Opowieść z Lublinieckich Lasów

Wszystko zaczęło się od kolorowego marzenia o wspólnej pracy badawczej studentów i wykładowców. To marzenie przeobraziło się w plan a potem dzięki wspólnym działaniom i czarom dobrych wróżek i czarodziejów stało się faktem. Ale nie wiedzieli tego ani studenci ani opiekunowie, kiedy kwaterowali się na obozie.

A potem potoczyła się opowieść, w której prawda i bajka splatały się tak ściśle, że teraz nie wiadomo już, co zdarzyło się na prawdę, a co się tylko śniło.

A była to opowieść o czarownicach, które zbierały i suszyły magiczne zioła; o powieść o bezlitosnych łowcach, którzy siali postrach wśród owadziego świata goniąc za uciekającymi jak motyle marzeniami, i którzy tylko w nielicznych chwilach słabości wypuszczali pojmaną zdobycz.

Opowieść o rusalkach i wodnych nimfach, Paniach śródleśnych jezior, kąpiących się wśród nenufarów północy.

Opowieść o cudownie pojawiających się na śniadanie świeżych bułkach, zwyczajnych obiadach i nadzwyczajnych ogniskach, wokół których gromadziły się głodne, niespokojne duchy. W tej bajce w dzień oswajaliśmy uskrzydłone pegazy. Najodważniejsi z nas próbowali nawet okiełznać te niebiańskie rumaki, ale one choć spokojne jak baranki nie zawsze chciały słuchać życzeń swoich jeźdźców. Dlatego woleliśmy mimo wszystko bardziej posłuszne rowe-rumaki mechaniczne.

nie dały się pocałować. Czyżbyśmy my były aż tak brzydkie?)

W te czarowne dni po niebie krążył Ptak Żar wysysając kropla po kropki resztki naszych sił, kiedy w 30 stopniowym upale pokonywaliśmy na rowerze kilkanaście kilometrów dojeżdżając bądź wracając z badanych przez nas bagien. A bagna jak to bagna – wciągały nie-

W nocy spotykaliśmy mieszkających w sąsiednim pałacu książąt. Przychodzili do nas zakłęci w żaby. Czasem trzeba było ich siłą wyciągać spod łóżka i wyrzucać z łazienki, ale żadna z nas nie miała odwagi ich pocałować (bo a nóż widelec okaże się że po odczarowaniu Książę zostanie brzydką i co wtedy?!!) Czasem wpadały do nas zaprzyjaźnione i mieszkające po sąsiedzku daniela (one w przeciwieństwie do żab

ostrożnych śmiałków i wysyłały zastępy krwio pijnych komarów.

Ale nic nie było nas w stanie zatrzymać ani groźba pogryzienia przez gzy, komary i kleszcze ani drapieżne rosiczki. Na próżno złe moce stawiały na naszej drodze leśne strumienie, bo nad nimi przefrualiśmy na skrzydłach marzeń.

Wędrowaliśmy zatem przez rododendronowe dżungle i nieprzebyte trzcinowiska wysokie jak las bambusów (no może nie jak bambusy ale 2,5 metra wysokości to miały).

Na czerwieniących się żurawiną torfowiskach słuchaliśmy niekończących się opowieści. Snuli je Leśni Ludzie – Straż-

nicy Zaczarowanych Bagien i Lasów z legitymacjami Pracowników ZPKWS Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą.

Byliśmy druidami. Pasterzami drzew słuchającymi śpiewu wiatru w ich koronach i mierzącymi ich obwód, wysokość. I choć wykorzystywaliśmy czary nowoczesnej „laptopowej” technologii to żył w nas duch odkrywców marzących o dalekich podróżach i niezatapialnych statkach.

Czasem bujaliśmy w obłokach.

Czasem przygniatał nas ciężar rzeczywistości, ale zawsze mogliśmy liczyć na pomocną dłoń. Nie byliśmy też same, gdy z tęsknoty za najbliższymi świat zmieniał się w malowany pastelami obraz.

Bajka, która zmaterializowała się w Lublinieckich Lasach była tak piękna, że czarownicom zaczęły rosnąć pióra, a niektórym nawet skrzydła (ale to już całkiem inna historia). Może niektóre z nich zobaczymy kiedyś na firmamencie polskiej nauki? Jednak wszystko co piękne kiedyś się kończy. Żar ogniska ostygł i zgasł, a jego blask pochłonęła ciemność nocy. Wraz z nim odeszły również duchy, które odpoczywały w jego świetle. Na plaży nikt już nie liczy spadających nocą gwiazd i nikt nie słucha krzyku żurawi o świcie.

Czy kiedyś jeszcze się spotkamy? Kto to wie? Jeżeli nie, to zostaną nam wspomnienia.

Anna Śliwińska-Wyrzychowska

SPORTOWE LAURY

W dniach 20–22.10.2006 roku we Wrocławiu w ramach Centralnej Inauguracji Sportowego Roku Akademickiego miało miejsce podsumowanie kolejnej edycji Mistrzostw Polski Szkół Wyższych. Delegacje złożone z rektorów, kierowników SWFiS i prezesów KU AZS wyróżnionych uczelni z całego kraju odbierały laury sportowe wywalczone w trakcie dwuletniej ogólnopolskiej rywalizacji międzyuczelnianej. W gronie nagrodzonych znalazła się również nasza Uczelnia, która w pionie rywalizujących ze sobą 43 uczelni pedagogicznych uplasowała się na trzeciej pozycji. Kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu mgr Waldemar Mroczek i Prezes Klubu Uczelnianego AZS dr Wiesław Pięta odebrali przyznany Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie medal i pamiątkową statuetkę XXIII Edycji Mistrzostw Polski Szkół Wyższych za lata 2004/2006. Ceremonię wręczenia nagród uświetnili swoją obecnością przedstawiciele kierownictwa Międzynarodowej Federacji Sportu Studenckiego z jej Prezydentem na czele. Dostojni goście brali udział również w zorganizowanym przy tej okazji IV Sejmiku Akademickiej Kultury Fizycznej, dzieląc się z jej uczestnikami uwagami na temat perspektyw rozwoju sportu akademickiego w Polsce i na świecie.

Gospodarzem tegorocznej Inauguracji Sportowego Roku Akademickiego i Sejmiku zorganizowanych przez Zarząd Główny AZS była Akademia Ekonomiczna i Organizacja Środowiskowa AZS we Wrocławiu.

Trofea przywiezione z Wrocławia zostały przekazane JM Rektorowi prof. dr hab. Januszowi Berdowskiemu przez mgr. Waldemara Mroczka i dr. Wiesława Piętę na październikowym posiedzeniu Senatu AJD. Odbierając wyróżnienie JM Rektor w ciepłych i serdecznych słowach odniósł się do wszystkich mających wpływ na ten sukces. Dziękując studentom, pracownikom SWFiS oraz działaczom AZS podkreślił ich rolę w znakomitym promowaniu i budowaniu lepszego wizerunku uczelni, obiecując jednocześnie dalszą przychylność i wsparcie dla ich dalszych działań.

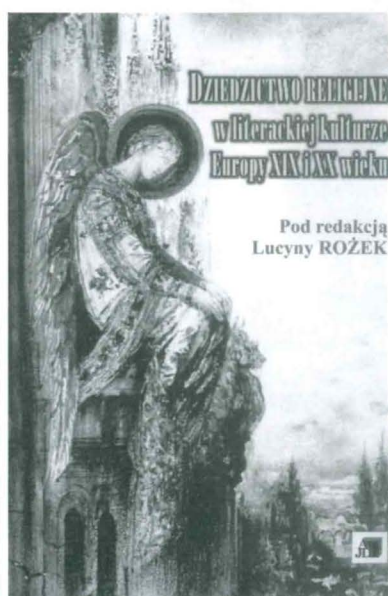
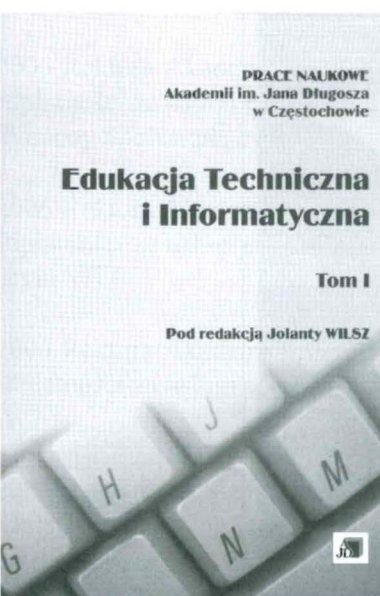
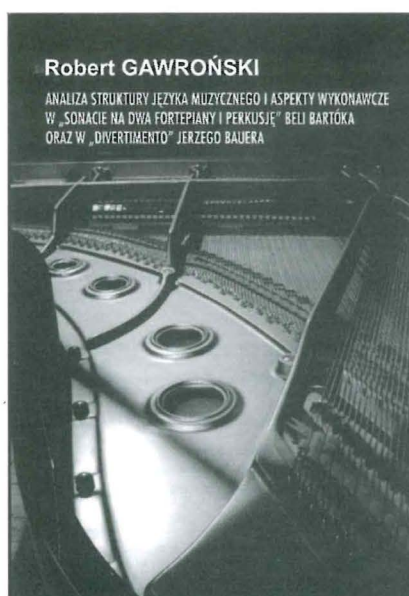
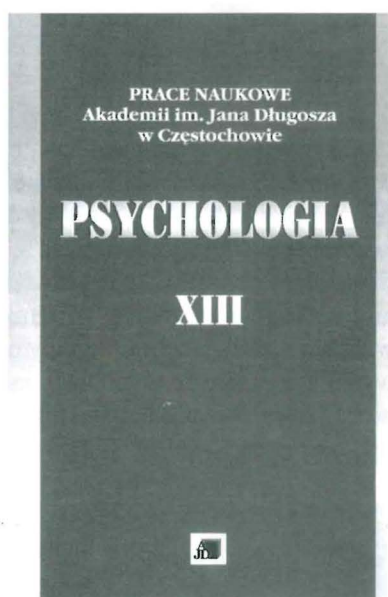
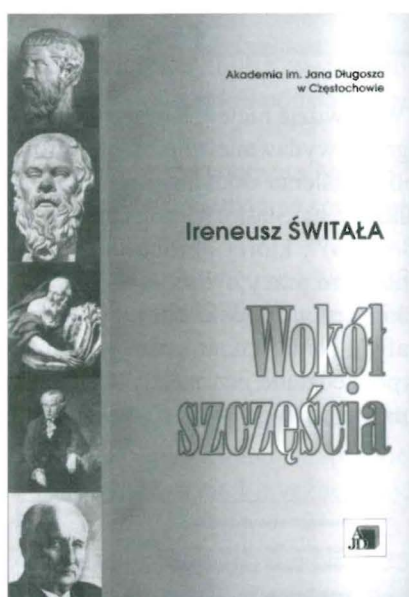
Powtórzenie podobnego wyniku w najbliższej XXIV edycji Mistrzostw Polski Szkół Wyższych będzie znacznie utrudnione, gdyż kolejne zmiany regulaminowe spowodowały, że rywalizować będziemy ze wszystkimi uczelniami w kraju mającymi w nazwie „Akademia”. Możemy jednak obiecać, że nie spoczniemy na laurach i podejmiemy walkę wykorzystując wszystkie swoje atuty, mając również nadzieję, że środki finansowe nie ograniczą naszych ambicji sportowych.

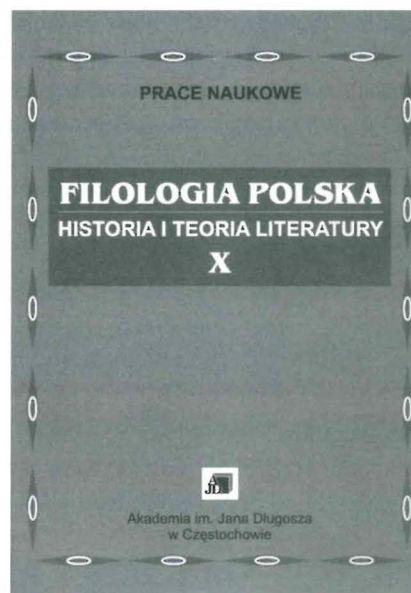
W bieżącej edycji mamy szansę zdobyć dwusetny medal Mistrzostw Polski Szkół Wyższych dla naszej Uczelni.

Jerzy Maruszczyk

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Tym razem nie możemy zaprezentować okładek w kolorze, a szkoda, bo przyznać trzeba, że w pełnej krasie prezentują się interesująco. Nasze zwiastuny powinny zachęcić Czytelników do odwiedzenia księgarni w Gmachu Głównym AJD, z którą współpracuje Wydawnictwo AJD im. St. Podobińskiego.

Nie znajdziecie tam Państwo książki, którą przedstawiamy poniżej. Wprawdzie niejedną pracę nasi pracownicy wydali poza uczelnianą oficyną, ale do rzadkości należą monografie wydawane za granicą. Strona wydawnicza mówi wszystko, nie będziemy jej treści powtarzać. Gwoli uściślenia dodajmy, że niniejsza książka powstała jako rozprawa doktorska „Działalność oświatowa Polaków na Śląsku Cieszyńskim i jej znaczenie dla rozwoju regionu – na przykładzie rodu Kotulów (1848–1956)”, której obrona odbyła się w Instytucie Badań Edukacyjnych w Warszawie w czerwcu 2005 r. Promotorem pracy był prof. dr hab. Stanisław Gawlik, a dysertację recenzowali profesorowie Tadeusz Lewowicki i Zenon Jasiński. same autorytety w pedagogice! Za to powtórzmy pierwsze zdanie ze wstępu do monografii” „Naród takim będzie jakim się wychował, a tak się wychował, jakich miał nauczycieli”. To zdanie, wypowiedziane przez Karola Leibelta powinno być przesłanką bez mała świętą i obowiązującą w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, wyrosłej z Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

**Kotulowie
i ich działania oświatowe
na Śląsku Cieszyńskim
w XIX i XX wieku**

Recenzenci rozprawy doktorskiej

PROF. DR HAB. TADEUSZ LEWOWICKI
Polska Akademia Nauk, Warszawa

DR HAB. ZENON JASIŃSKI, PROF. UO
Wydział Historyczno-Pedagogiczny Uniwersytetu Opolskiego

Recenzent publikacji

DOC. PH.DR. ALES ZÁŘICKÝ, PH. D.
Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě

Wydawca FILOZOFICKÁ FAKULTA OSTRAVSKÉ UNIVERZITY V OSTRAVĚ
Ostrava 2006

© DR. MARZENA BOGUS

Projekt okładki MARZENA BOGUS
Opracowanie graficzne, łamanie KAZIMIEŻ GAJDZICA
Korekta ELŻBIETA GIESETER

Wydanie pierwsze

Druk i oprawa FINDEK, S.R.O., CZĘSTOCHOWA

ISBN 80-7368-173-0

DOKUMENTY

Niniejszym uzupełniamy wykaz zarządzeń JM Rektora AJD prof. dra hab. Janusza Berdowskiego, które wydał od ukazania się ostatniego numeru pisma. Zainteresowanych treścią wymienionych wewnętrznych aktów prawnych odsyłamy do naszej strony internetowej www.info.ajd.czyst.pl.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-29/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 18 sierpnia 2006 r. w sprawie zasad przyznawania pracownikom Uczelni niebędącym nauczycielami akademickimi zniżki (dofinansowania) w opłatach za jednolite studia magisterskie, studia pierwszego i drugiego stopnia oraz studia podyplomowe.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-30/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 18 września 2006 r. w sprawie szkolenia studentów rozpoczynających naukę w AJD z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-31/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 11 października 2006 r. w sprawie ustalenia zasad organizacji i rozliczania wykładów i pokazów z fizyki i astronomii dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-32/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 20 października 2006 r. w sprawie wymiaru pensum dydaktycznego dla nauczycieli akademickich w AJD.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-33/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 października 2006 r. w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Socjoterapia cykl V.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-34/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 października 2006 r. w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wychowania Fizycznego cykl XXIV, od 16 lutego 2007 cykl XXV.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-35/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 października 2006 r. w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Terapii Patologii Zachowań cykl IX.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-36/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 października 2006 r. w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Pracy Socjalnej i Organizacji Pomocy Społecznej cykl IV.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-37/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 października 2006 r. w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wychowania Przedszkolnego cykl VII.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-38/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 października 2006 r. w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Doradztwo Zawodowe cykl IV.

Zarządzenie wewnętrzne Nr R-39/2006 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 23 października 2006 r. w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wiedzy o Społeczeństwie cykl VI i VII.

POST SCRIPTUM NIECO FILOZOFICZNE

Gdy padło już ostatnie oficjalne słowo, wykorzystam parę wierszy na odrobinę prywatności. Przyjaciele wiedzą, jak byłam i jestem przywiązana do moich psów. W uczuciach do swoich czworonogów (czego się nie wstydzę i nie ukrywam) nie jestem odosobniona. Świadczy o tym choćby moja ostatnia lektura: „O psach, kotach i aniołach” (Wydawnictwo Literackie Sp. z o.o., 2006). Jan Strzałka rozmawia ze znanymi ludźmi na temat ich ulubieńców, na temat stosunków ludzi do czworonogów, prowokując ich przy okazji do wielu cennych refleksji. Na pożegnanie ze swoimi Czytelnikami wybrałam fragment wypowiedzi Marka Konrada:

„[...] Doceniam przemiany ostatnich piętnastu lat i dziękuję losowi, że wróciliśmy do Europy. Jesteśmy pojętni, umiemy szybko adaptować się do nowych okoliczności i błyskawicznie nadrabiamy opóźnienia cywilizacyjne, ale nie pozbyliśmy się wyjątkowo szpetnej cechy: podniecają nas konflikty, całe nasze życie najeżone jest bezustanną awanturą. [...] Narodowe fobie ważą też na naszym stosunku do psów: jedni się ich lękają – psy podobno są urodzonymi mordercami, jak od czasu do czasu słyszymy w telewizji – inni traktują je jako niezawodny system ostrzegawczy, ale przecież zwierzę nie jest elektronicznym gadżetem!

Nie jestem jednak pesymistą i wierzę, że powoli będziemy się cywilizować.

Jeśli pozbędziemy się klaustrofobicznych lęków, staniemy się otwarci i życzliwi wobec innych ludzi, skorzystają na tym także nasze psy. Będą szczęśliwsze. Gwarantuję panu: Unia Europejska będzie wybawieniem dla naszych czworonogów. Jestem pewien, że gdyby polskie psy brały udział w referendum, bez wahania opowiedziałyby się za Europą.

*Paulina Fila, „Na sen”, akwaforta
Pracownia Specjalizacji Grafiki prof. R. Osadczego*

Ilekoć podróżuję po Europie Zachodniej – a przyglądam się pilnie psom pod każdą szerokością geograficzną – widzę, że w strefie cywilizowanej, do której aspirujemy, psy mają odmienne charaktery niż w naszej ojczyźnie. Nie twierdzę, że Zachód pozbawiony jest trosk, ma je, owszem, ale przede wszystkim – i to budzi moją zazdrość – ma odmienne tempo życia, posuwa się wolno w swojej historycznej koleinie. My zaś ciągle zmuszani jesteśmy do oszałamiającego gapolu po wyboistym trakcie dziejów, do nieustannego nadrabiania opóźnienia cywilizacyjnego. Coraz częściej ulegamy też stresom, a psy odbierają wszystkie nasze niepokoje i cierpienia. Pędzimy więc – bo czy mamy inne wyjście? – tracąc przy tym swoje człowieczeństwo i przegajając swój czas. Jest czas siewu i zbierania, czas pracy i odpoczynku, czas walki i pokoju, posiłku i kłaniania

się oraz uśmiechu dla drugiego człowieka. Jest też czas smakowania przemijania i godzenia się z tym, co przyniesie los.

Pies to absolutnie bezinteresowny towarzysz ludzkiego życia. Paryscy kloszardzi – którzy wybrali swą wolność w świecie konsumpcji – za jedyńych towarzyszy mają niekiedy tylko psy. Psy są bezgranicznie oddane kloszardom. Kloszardzi bezgranicznie oddani psom Czy to nie jest godne zastanowienia? Dzieliłem się niedawno śniadaniem z kloszardem, który polegiwał w dość przewiewnym pasażu, na szczęście był wyposażony w kilka koców. Jego towarzyszem był terier, miał posłanie obok kloszarda, ba! miał nawet ciepłe ubranko, czyli był przygotowany na ciosy natury. Patrząc na tę parę, czułem się głęboko poruszony, z ręką na sercu przyznam, że bardziej losem psa niż kloszarda. Współczuję mojemu bratu, który stoczył się na samo dno, lecz pies nigdy nie wybiera losu: jest zależny od swego pana i nie opuści go w największej biedzie. Bo kocha na dobre i na złe. Stając przed ołtarzem, kobieta i mężczyzna ślubują sobie miłość do końca, dopóki śmierć ich nie rozłączy, ale rzadko stać nas na dozgonną wierność i łamiemy przysięgi. Pies natomiast niczego nie przyrzeka, ale wszystko spełnia. Jest naszym najwierniejszym przyjacielem, nie zważając na nasz majątek, skończone fakultety, iloraz inteligencji. Na nic nie zważa – po prostu kocha. Wystawiwszy psu taką ocenę moralną, co jeszcze by o nim rzec?”

*Anna Łądka, „Drzewo”, folioryt
Pracownia Specjalizacji Grafiki prof. R. Osadczego*

*Czekamy na wypowiedzi, sugestie, materiały.
Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiustacji tekstów.
Czytelniku, opinii autorów nie należy identyfikować ze stanowiskiem Kierownictwa
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie ani poglądami Redakcji.*

Pismo *Res Academicae* wydaje Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie za zgodą JM Rektora

Zespół Redakcyjny: **Anna Pietrzyk**, Janina Jędrzejewska

Skład i łamanie komputerowe: Janina Jędrzejewska

Korekta: Katarzyna Pietrzyk

Opracowanie graficzne i projekt okładki: Andrzej Kulej

Grafika na okładce: Marcin Jurkiewicz

Numer zamknięto 8 listopada 2006 roku

Druk: Zakład Poligraficzno-Introligatorski INTROPRINT w Częstochowie

Nakład: 350 egz. bezpłatnych

ISSN 1428–3107

Adres Redakcji:
ul. Waszyngtona 4/8, 42-200 Częstochowa
tel. (0-34) 3784-133
e-mail: a.pietrzyk@ajd.czyst.pl

GAUDEAMUS 2006/2007

Fot. M. Wieczorek

